

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Păstorii din Betleem

Păstorii din Betleem sînt, pe de-o parte, figuri secundare în momentul istoric al întrupării Fiului lui Dumnezeu, descris de Evanghelistul Luca. Pe de altă parte, ei sînt primii dintre oameni care au vestit în lume Nașterea Domnului. Ei au fost cei dintîi învredniciți să vadă pe dumnezeiescul Prunc și să se închine Lui.

Sfînta Scriptură și Tradiția Bisericii nu ne comunică numele lor, cu toate că vestea cea bună transmisă de ei lumii a îmbrăcat multe forme: colinde, cîntări bisericesti și reprezentări religioase, toate încercînd să immortalizeze întîlnirea lor cu Fiul lui Dumnezeu, în staulul de lingă Betleem.

Dar păstorii nu pot fi înlăturați din icona care înfățișează Nașterea Domnului. Ei reprezintă mulțimile, popoarele de pretutindenii care și-au deschis inima și au primit cu bucurie venirea Fiului lui Dumnezeu în lume.

Ei reprezintă, peste veacuri, inimile credincioase și mințile deschise care au alergat și aleargă în aceste sărbători la biserică, să-L primească pe Hristos în inima lor și să i se închine ca unui Mîntuitor.

Ei sînt înaintașii tuturor acelor oameni care îl mărturisesc pe Hristos în lume și duc vestea mîntuirii.

Ei au intrat în conștiința credincioșilor în colinde, în cîntări și reprezentări religioase, fiind așezați alături de magii de la răsărit și față în față cu Irod, cel ce căuta să ia viața Pruncului Iisus.

† VASILE

Episcopul Oradiei

(Continuare în pag. a 2-a)

ASTĂZI S-A NĂSCUT HRISTOS

— DREAPTA CREDINȚĂ ȘI FAPTA CEA BUNĂ —

1. Din an în an în această zi de 25 decembrie, ne întîlnim în biserici ca să ne aducem aminte și să sărbătorim împreună în rugăciuni de mulțumire și în cîntece de bucurie cel mai mare eveniment ce s-a putut petrece cîndva pe pămînt: Nașterea Domnului.

Potrivit promisiunii făcute strămoșilor noștri, la „plinirea vremii” (Fac. 4, 4) Fiul lui Dumnezeu s-a întrupat „de la Duhul Sfînt și din Maria Fecioară” în orașul Betleem din Țara Sfîntă.

Poporul nostru dreptcredincios cîntă în colinde: „Astăzi s-a născut cel fără de-nceput”, adică cel veșnic, „Cel de o ființă cu Tatăl”, „Fiul cel din vece”.

Și tot în colinde de la copil pînă la cel nins de ani, fiecare mărturisește în zilele acestea, că pe acest Fiu din vece, „Tatăl mi l-a trimis mie”. A fost trimis deci pentru fiecare din noi „pentru noi și pentru a noastră mîntuire”, ca să ne răscumpere din păcatul strămoșesc și să ne învețe despre Tatăl, despre

Sine ca Fiu și despre Duhul Sfînt, să ne învețe ce trebuie să credem, cum trebuie să trăim ca să fim fericiți aici pe pămînt și cum să dobîndim în viața viitoare Impărăția Cerurilor. Venind El de Sus, fiind trimis de Tatăl, știm că învătura Lui este adevărată. „Tu ai cuvintele vieții veșnice”, au recunoscut Apostolii (Ioan 6, 68) și El însuși și-a descoperit adevărata identitate, atunci cînd a spus limpede: „Eu și Tatăl una sîntem” (Ioan 10, 30).

Drept aceea, cea dintîi încredințare pe care trebuie să ne-o reinnoim cu prilejul acestei mari sărbători este că Cel născut în Betleem a fost cu adevărat Fiul lui Dumnezeu. Numai reinnoindu-ne și întărindu-ne această credință ne vom putea bucura de darurile Nașterii Domnului, și ne vom hotărî să ne rînduim viața potrivit cu învățăturile Lui.

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ
Mitropolitul Ardealului

(Continuare în pag. a 2-a)

Republica la a 35-a aniversare

Între înfăpturile naționale de importanță istorică, proclamarea Republicii se înscrie în șirul momentelor de hotar marcate de anii 1859, 1877, 1918 și 1944, actul de la 30 decembrie 1947 reprezentînd consecința lor firească. Pentru o țară care și-a dobîndit independența deplină păstrarea unei forme de guvernămînt anacronice în frunte cu un conducător de neam străin ar fi însemnat o contracție în sine. Noua formă democratică republicană de guvernămînt era cerută de însăși logica transformărilor social-politice care au urmat eliberării României de sub dominația fascistă la 23 august 1944.

La 30 decembrie 1947 poporul român a instituit Republica pe care o visaseră înaintașii, care să-i dea posibilitatea de a-și realiza plenar potențele creatoare în toate domeniile de activitate, de a se impune cu adevărat în rîndul națiunilor lumii.

Actul istoric de acum 35 de ani nu a fost numai unul care a înlocuit termenul de regat cu cel de republică pe frontispiciul țării, ci a fost o schimbare profundă a chipului însuși al țării. Acesta a devenit mai bogat și mai armonios pentru că în anii Republicii peisajul țării s-a îmbogățit cu numeroase obiective industriale într-o armonie care a cuprins toate zonele țării, realizările din acești 35 de ani depășind de nouă ori tot ceea ce s-a acu-

Telegraful Român

(Continuare în pag. a 2-a)

Taina cea din veac ascunsă

Poporul nostru dreptcredincios a numit praznicul Nașterii Domnului Crăciun. Cuvîntul Crăciun provine, potrivit unor cercetători, din limba străbunilor noștri, din limba latină: creatio. „Creatio” a dat în românește: Crăciun. Cît de adînc și frumos, în sensul ei ziditor, au înțeles străbunii întruparea Domnului, Nașterea Mîntuitorului Iisus Hristos: ca o înnoire, ca o nouă creație.

Cugeta cu tristețe înțeleptul biblic: „Nimic nou sub soare!” (Ecles. 1, 9—10). Pentru ca Biserica să mărturisească prin glasul unui Părinte al ei, Sfîntul Ioan Damaschin: „Dumnezeu desăvîrșit se face Om desăvîrșit și săvîrșeste cea mai mare noutate din toate noutățile, singurul nou sub soare, prin care se arată puterea înfinită a lui Dumnezeu. Căci ce poate fi mai mare decît ca Dumnezeu să se facă Om” (Dogmatica III, 1). Iar aceasta este „Taina din veac ascunsă și de îngeri nestiută” care s-a descoperit la „plinirea vremii” și pe care Sfînta Evanghelie o spune simplu: „Cuvîntul Trup S-a făcut”. S-a făcut ceea ce El însuși a făcut. „Și noi am văzut slava Lui: slavă ca a singurului născut din Tatăl plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 13).

Se rugaseră prorocii Vechiului Testament și ai lumii vechi să vadă slava și fața lui Dumnezeu: „Arată-Ți slava Ta” (Ieșire 33, 18) invoca Moisi. Sau cum se roagă Psalmistul: „Arată fața Ta robului Tău” (Ps. 30, 16); „Arată fața Ta și ne vom mîntui” (Ps. 79, 4). „O, Cel ce însuși Te arăți, arată-Te și mie”, rostește și un vechi imn

din răsăritul îndepărtat, de pe unde au Pr. prof. C. Galeriu (Cont. în pag. a 5-a)

„Nașterea Ta, Hristoase Dumnezeu nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței, că intru dînsa cei ce slujeau stelelor de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarele dreptății și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne mărire Ție!”

Românii din America și actul Unirii din 1918

Conștiința de unitatea etnică ce exista între românii de pe ambele versante ale Carpaților, imigranții noștri din Statele Unite au îndemnat și au luptat asiduu pentru desăvîrșirea procesului de unificare a tuturor ținuturilor locuite de români, întocmind în presa lor un întreg colaj de aprecieri favorabile la justetea acestui act.

Anticipînd evenimentele ce aveau să vină, ziarul Românul din Cleveland, O. scria în 1913: „Poate cît de curînd, mai curînd decît ne așteptăm, mai curînd decît ne închipuim, România va fi chemată să aducă la îndeplinire văzuințele noastre, dezrobirea neamului românesc”. Și alte ziare împărtășeau această opinie: Libertatea și Foia Poporului (Cleveland, O.), Renașterea română (Cincinnati, O.), Românul American (Detroit, Mich.), Deșteaptă-te Române (Hamilton Ont.), sau Transilvania (Youngstown, O.). La Chicago, Ill. profesorii universitari Paul și Gogu Negulescu editau bilingv Roumania, propunîndu-și a fa-

Prof. Eugen Lazăr

(Continuare în pag. a 5-a)

Prea Curata

Colind, închinat părinților mei țărani adormiți: Gherghina și Simion Isar.

Fecioara cu taina pe umeri cuprînsă
Țesută-n alțiță cu aur în fir
Coboară prin stele din sferă desprînsă
Cu cerul mării în Sfîntul Potir.

Pămîntu-i cuprîns în potop de lumină
Păstorii plecară cu oile-n rai
In staul a rămas așternutul de fin și sullivană
Și Duhul adie în țara din plai.

A-nlorit prin case și prin bătăturii
Colinda purtată de copii cu îngerii în față.
Stăm cu toții la masă și cinăm din vin și prescuri
Și te-așteptăm, Prea Curată, cu
Lucealărul de dimineață.

Pr. Ioan Ionescu

Mesajul Bobotezei

„Glasul Domnului strigă peste ape...” Așa începe textul uneia dintre cîntările sărbătorii Arătării Domnului, adică a Bobotezei. „Glasul Domnului strigă peste ape”. Peste care ape? Peste cele ale sufletelor. „Peste”, adică stăpînînd, dominînd mișcările sufletelor receptive acestui glas. Dumnezeu voiește să domine cugetarea, simțirea psihică și voința credincioșilor, pentru a-i călăuzi pe aceștia spre trepte superioare de viață, adică în mai multă dragoste față de El și aproapele.

Ideea asemănării apelor rîurilor și mărilor cu mișcările sufletesti răzbate și în unele expresii românești, ca: „în toate apele”; „parcă nu-i în toate apele lui”. Ceea ce înseamnă că cel vizat nu se află în echilibru sufletesc; nu are pace în cugetarea, simțirea sufletească și voința sa; în mișcările sau „apele” sufletului său.

„Glasul Domnului strigă”, adică adresează un mesaj puternic atît în conținutul lui cît și în intensitatea și densitatea formei. El devine glas în conștiințe, glas al conștiinței.

Gheorghe Șoima

(Continuare în pag. a 6-a)

Sf. Arhid. Ștefan

Cartea Faptelor Apostolilor ne prezintă structura familială a Bisericii primare, unde

Alăturîndu-ne colîndărilor care poposesc în aceste zile de luminat praznic pe la casele creștinilor, întimpinăm și noi pe toți cititorii și colaboratorii, din țară și străinătate, ai Telegrafului Român, cu sincera urare de pace și sănătate. Sărbători ferice!

toate erau de obște, încît „niciunul dintre credincioși nu zicea că este al său ceva din averea sa, ci toate le aveau în comun” (F. Ap. 4, 32). Aceasta reprezintă kinonia socială în forma ei cea mai înaltă (vezi și F. Ap. 2, 42—47).

Cuvîntul Evangheliei se răspîndea cu mult spor prin predica Apostolilor și numărul creștinilor sporește necontenit.

Sfinții Apostoli, preocupăți de propovăduirea Evangheliei, au socotit că este mai de folos să încredințeze slujirea la mese (agape), ca și celelalte măruntede indeletniciri administrative unor oameni vrednici, înzestrați „cu duh și înțelepciune”. Cuvîntul lor a plăcut „înaintea întregii mulțimi” și astfel au fost aleși șapte bărbați, vorbiți de bine, plini de credință și de Duh Sfînt care au fost puși înaintea Apostolilor, iar aceștia, în rugăciune, și-au pus minile peste ei.

După nume, toți par a fi eleniști. Oamenii cu multă rîvnă, ei s-au remarcat prin dăruirea față de misiunea la care au fost chemați și petru care au primit punerea mîinilor peste dinșii. Prin hirotonie ei au devenit persoane ecclesiastice și astfel s-au aflat permanent în preajma și în ajutorul Apostolilor.

Importanța slujirii lor rezultă din cuvintele Sf. Apostol Petru care vorbind de întrajutorarea semenilor îndemna ca: „fiecare să slujească altora, după darul pe care l-a primit...”, ca în acest fel să fie slăvit Dumne-

† LUCIAN
FĂGĂRĂȘANUL
Episcop-vicar

(Cont. în pag. a 6-a)

ASTĂZI S-A NĂSCUT HRISTOS

(Continuare din pag. 1)

Știm că venirea Sa pe pământ a fost profețită încă din vechime de către profeții Vechiului Testament: S-a știut dinainte că se va naște din fecioară (Isaia 7, 14), că se va naște în Betleem (Miheia 5, 1), că va fi numit Nazarinean (Matei 2, 25), că va pătimi și va fi răstignit (Isaia 50, 6; 53, 5—9) și El însuși a profețit despre Sine, că va muri și după trei zile va învia (Matei 16, 21). Toate acestea s-au împlinit. Mai știm că în viața Lui pămîntescă a făcut multe minuni, a vindecat orbi, slăbănogi, leproși, a înviat morți, „dovedind cu putere” — cum spune Sfîntul Apostol Pavel — „că este Fiul al lui Dumnezeu” (Rom. 1, 4). De toate acestea trebuie să ne amintim astăzi, pentru ca recunoștința noastră să fie deplină față de Cel ce a coborît la noi, din Cer, și să-L primim ca pe Cel mai de cinste oaspete al inimilor noastre, gata fiind să ne deschidem sufletele și să-i primim învățătura și îndrumările.

2. Cel a cărui naștere o serbăm astăzi ni l-a descoperit pe Tatăl, pe Dumnezeu Cel pe care „nimenea din oameni nu l-a văzut” (II Tim. 6, 16). Fără intruparea pe pământ a Fiului, n-am fi știut niciodată nimic sigur despre Dumnezeu, pentru că numai Fiul „care este în sinul Tatălui” (Ioan 1, 18), numai Acesta l-a văzut (Ioan 6, 46) și numai Acesta putea să ne dea despre El o mărturie neîndoielnică. Și ne-a dat-o. Ne-a învățat mai întâi că există Dumnezeu, că El este Acela care a zis despre Sine: „Eu sînt Cel ce sînt” (Exod. 3, 14). Ne-a mai învățat că Dumnezeu este Tatăl nostru (Matei 6, 9) și că de la El „vin toate lucrurile” (I Cor. 8, 6), că „toată darea cea bună și tot darul desăvîrșit se pogorîră de Sus, de la Părintele luminilor” (Iacob 1, 17).

3. Din purtarea de grijă față de noi, Tatăl ne-a trimis pe Fiul (Ioan 7, 33; 6, 44), ca să ne descopere voia Sa, să ni se descopere pe Sine ca Fiul al lui Dumnezeu și să ne dea un îndrumar de viață. Acest îndrumar se cuprinde în Sf. Scriptură a Noului Testament. Tot ce ne-a învățat Mîntuitorul vine de la Dumnezeu-Tatăl, precum însuși mărturișese (Ioan 10, 32), pentru că El și Tatăl una sînt (Ioan 10, 30).

De aceea Fiului i se cuvîne aceași închinare ca și Tatălui, căci scris este: „Toți să cinstească pe Fiul, cum cinstește pe Tatăl. Cel ce nu cinstește pe Fiul, acela nu cinstește nici pe Tatăl, cel ce l-a trimis” (Ioan 5, 23).

Să luăm dar aminte, prea iubii credincioși, că nu sînt deloc pe calea cea bună, cei care zic: „Eu cred în Dumnezeu, cred într-o forță superioară, dar nu cred că Hristos a fost Dumnezeu!” Acestora Iisus le dă avertismentul sever și categoric: „Cel ce crede în Fiul are viață veșnică; iar cel ce nu crede în Fiul nu va vedea viața, ci minia lui Dumnezeu va fi peste dînsul” (Ioan 5, 36). Sfîntul Petru ne previne și el în cartea „Faptele Apostolorilor”: „Nu este mîntuire în nimenea altul, căci nu este alt nume sub cer, dat oamenilor, prin care trebuie să ne mîntuim” (F. Ap. 4, 12).

Nu ne mîntuim decît urmînd învățătura și poruncile Mîntuitorului Hristos. Fără El nu putem găsi drumul adevărului spre cele ce nu se pot afla prin puterea minții omenestii, spre tainele vieții și ale morții, spre rostul nostru pe pământ și soarta noastră de după ce vom părăsi pămîntul. Despre toate acestea ne poate dezvălui adevărul numai Dumnezeu, cum și spune însuși Mîntuitorul cînd se numește pe Sine: „Omul care v-a spus adevărul” (Ioan 8, 40).

Sfîntul Pavel, mare învățat și filozof, și-a format propria concepție despre viață numai după întîlnirea cu Mîntuitorul și pe aceasta a și propovăduit-o în epistolele și în călătoriile sale, precizînd peste tot că și-a însușit-o de la El, de la Hristos, căci numai Hristos a dat „adevărate învățături despre viață” (Efes. 4, 21). De aceea acest uriaș apostol și extraordinar gînditor face din Iisus Hristos premiza oricărei orientări în problemele sufletului și ale destinului spiritual al oa-

menilor, cînd spune: „Nimenea nu poate pune altă temelie, afară de cea pusă care este Iisus Hristos” (I Cor. 3, 11).

4. Fiul a venit ca să ni-L descopere învederat și pe Duhul Sfînt, cea de a treia Persoană a Sfîntei Treimi, pe care El îl numește „Mîngîietorul” și „Duhul Adevărului” (Ioan 15, 26). Acela care ne luminează mintea spre toată înțelegerea, spre gîndirea cea dreaptă, inspiratorul profeților „Cel închinat împreună cu Tatăl și cu Fiul”. În Simbolul Credinței îl numim pe Duhul Sfînt și „Domnul de viață făcătorul”. Și Mîntuitorul spune că: „Duhul dă viață” (Ioan 6, 63). Dumnezeu este „Izvorul vieții” (Ps. 36, 9). Mîntuitorul spune și El că a venit în lume „pentru ca lumea viață să aibă și s-o aibă din belșug” (Ioan 10, 10).

Viața, așadar, vine de la Dumnezeu. Numai de la Dumnezeu. Drept aceea, să nu uităm nici o clipă acest adevăr și să cinștim și să apărăm viața ca pe darul cel mai de preț al lui Dumnezeu. Trăim numai o dată. Să apărăm deci viața, unica noastră viață de pe acest pământ, de toate amenințările care o pîndesc, mai ales în vremea noastră. Nimeni nu are vreun drept asupra vieții, nici măcar asupra vieții sale, căci nu el și-a dat-o. Cu atît mai mult nimeni nu are vreun drept asupra vieții altcuiva, afară de Dumnezeu care a dat-o.

5. Profetul Isaia, inspirat de Duhul Sfînt, a văzut cu sute de ani înainte evenimentul pe care-l sărbătorim noi astăzi, Nașterea lui Mesia. „Poporul care umbla întru întuneric — a scris el — a văzut lumină mare” (Isaia 9, 2 cf. și Matei 4, 16). Contemporanii lui Iisus au avut marea privilegiu de a fi martori ai intrupării, de a-l vedea pe Iisus, de a-L asculta. Noi cei de azi avem privilegiul de a fi ajunși pînă la noi mărturia celor ce l-au văzut și l-au ascultat. Aflăm de mare, aflăm de puternică a fost impresia lăsată asupra lor de întîlnirea cu Iisus, aflăm de adînc i-a pătruns învățătura Lui și în așa măsură i-au uimit faptele Lui, încît ei se declară incapabili să tacă, zicînd că „nu pot să nu grăiesc ceea ce au văzut și au auzit” (F. Ap. 4, 20). Mîntuitorul i-a luminat pe ei și, prin ei, ne luminează acum pe noi. Să dăm slavă lui Dumnezeu pentru aceasta și să ne arătăm vrednici de această descoperire ajunși pînă la noi.

Ne putem arăta vrednicia, în chip deosebit, prin două lucruri: prin păstrarea neștirbită a dreptei învățături a Mîntuitorului, a dreptei credințe, și prin lucrarea faptelor celor bune. Numai așa vom putea moșteni viața de veci, vom asigura sufletelor noastre bucuria și pacea, iertarea de păcate și „răspunsul cel bun la înfricoșătoarea judecată”. Căci „Cel prin care toate s-au făcut” (Ioan 1, 3), Cel care ne-a dat viața de pe pământ, ne-a dat și porunca cum s-o trăim, cum s-o administrăm ca să avem parte de ea și dincolo. „De vrei să intri în viața veșnică, păzește poruncile” (Matei 19, 17).

6. Spuneam mai înainte că e absolut obligatoriu, pentru a dobîndi viața de veci, să păzim mai întîi porunca păstrării neștirbite a dreptei credințe, adică a credinței ortodoxe. Cuvîntul „ortodox” înseamnă „drept credincios”, iar „ortodoxie” înseamnă „dreaptă credință”. Luați deci aminte întîi și întîi la aceasta! Păstrați Ortodoxia.

Că într-adevăr e important pentru mîntuire să credem drept, ne-o spune însuși Mîntuitorul: „Cel ce crede în Fiul are viață veșnică” (Ioan 3, 36). Sfîntul Pavel îndeamnă și el: „Ispitiți-vă pe voi înșivă de vă aflați în credință” (II Cor. 13, 5).

Credința deci, cînd există, trebuie să fie dreaptă, căci zice tot Sf. Pavel că nu se merge „la întimplare” (I Cor. 9, 26), ci după o anumită rînduială (II Tim. 2, 5) și anume după cum ne învăță Biserica, pe baza Sf. Scripturi (II Tim. 3, 16) și a Sfîntei Tradiții (Ioan 21, 25; I Ioan 1, 12; I Cor. 11, 2; II Tes. 2, 15). El însuși le scrie Galatenilor că s-a verificat prin alți apostoli dacă predică lui conține învățătura cea dreaptă,

„ca nu cumva să se ostenească în zadar” (Gal. 2, 2).

Se cuvîne așadar să ne păstrăm credința ortodoxă, așa cum au păstrat-o moșii și strămoșii noștri de-a lungul vrecurilor, pe acest scump pământ românesc, sub glia căruia ei dorm în nădejdea învierii. Aceasta, cu atît mai mult cu cît noi avem credința noastră ortodoxă de la Apostoli — pe la noi a propovăduit Sf. Andrei — și sîntem singurul popor din lume născut, după formarea din daci și din romani, în același timp români și ortodocși. În această credință s-au mîntuit toți cei din neamul nostru din vrac în veac. Nici nu se poate altfel, pentru că scris este: „Iisus Hristos și ieri și astăzi și în veci e același” (Evr. 13, 8).

Poporul nostru s-a ferit întotdeauna de cei care au vrut să-l depună de la credința ortodoxă. Mîntuitorul însuși îi numește rățaciți pe unii ca aceștia, zicînd: „Vă rățaciți neștiind scripturile” (Matei 22, 29), pe cei pentru care El, Hristos, nu mai este astăzi ceea ce a fost ieri.

Sf. Pavel are cuvinte grele împotriva celor ce strică dreapta credință: „Dacă cineva învață altmintrelea și nu urmează cuvintele cele sănătoase ale Domnului nostru Iisus Hristos și învățătura cea cuvioasă, acela e un trufaș care nu știe nimic, dar e molișit de patima de a grăi mult și a da război de vorbe, din care se naște răutatea, pricinile, hulele, bănuielile, viclenia, certurile deșarte între oameni cu mintea stricată și străini de adevăr care socot că cuvioșia ar servi la ciștig”. După ce-i descrie astfel poruncește: „De unii ca aceștia depărtează-te” (I Tim. 6, 3—5). În Epistola către Galateni îi dă anatema pe cei care voiesc „să prefacă — adică să răstălmăcească — Evanghelia lui Hristos” (Gal. 1, 8), iar pe Timotei îl îndeamnă să-i sfătuiască pe unii rățaciți din Efes „să nu mai învete altmintrelea”, ci să îndrească „dumnezeiasca credință” cea primită de la El.

Sf. Pavel știe că toți acești „iubitori de dispute ne bune și zadarnice” (II Tim. 2, 23) chiar dacă zic că îl propovăduiesc pe Hristos „nu-l propovăduiesc cu gînd curat” (Fil. 1, 16) și strică Biserica lui Dumnezeu, pervertesc sufletele oamenilor care sînt Biserica lui Dumnezeu. Apostolul nu e în nici o împrejurare îngăduitor cu unii ca aceștia. Iată ce mustrare le face și cu ce amenințare cumplită îi avertizează: „De va strica cineva Biserica lui Dumnezeu, și Dumnezeu îl va strica pe acela” (I Cor. 3, 17).

Despre aceasta socotesc a fi destule mărturiile pe care le-am adus din Sf. Scriptură, ca să vă bucurați toți cei care țineți dreapta credință, și să vă feriți de cei rățaciți. Pe cît puteți, încercați să le arătați calea cea dreaptă căci scris este: „De se va rățaci cineva din voi de la adevăr, și-l va întoarce cineva să știe acela, că cel ce a întors pe păcătos de la calea lui greșită a mîntuit suflet de la moarte și și-a acoperit mulțime de păcate” (Iacob 5, 19—20).

7. Cel de al doilea lucru despre care Mîntuitorul ne-a învățat că e absolut necesar pentru dobîndirea mîntuirii, pe lângă dreapta credință, e fapta cea bună. Să nu fim dintre aceia care-l laudăm pe Dumnezeu numai cu cuvîntul. Mîntuitorul vrea de la noi mai întîi schimbarea inimii. Zicea despre unii care îl ascultau predica: „Poporul acesta se apropie de Mine cu buzele sale și mă cinstește cu limba, iar inima lor este departe de mine” (Matei 15, 8). Cum trebuie să fie o inimă apropiată de Dumnezeu? Să fie bună. Să fie plină de dragoste pentru aproapele, plină de compasiune pentru suferința altora, plină de generozitate față de nevoile altora. „Din aceasta vor cunoaște oamenii că sînteți ucenicii mei, de veți avea dragoste între voi” (Ioan 13, 35). Iar dragostea aceea e adevărată, care se arată prin fapte. „Nu tot cel ce-mi zice Doamne, Doamne, va intra în Împărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu care este în Ceruri” (Matei 7, 21).

Republica la a 35-a aniversare

(Continuare din pag. 1)

mulat de-a lungul secolelor în economia românească de pînă atunci. Agricultură, care a fost cooperativizată, și-a sporit în acest răstimp producția de trei ori și jumătate. Știința și cultura românească au înregistrat realizări nemaicunoscute. Festivalul național „Cîntarea României” a cuprins în circuitul culturii pătri largi de oameni, a dus la descoperirea a numeroase talente din rîndul oamenilor muncii.

Pe plan extern Republica Socialistă România desfășoară o politică dinamică și prestigioasă. Prestigiul internațional al acestei politici a așezat țara noastră pe harta conștiinței lumii contemporane. Inițiativa României și ale Președintelui ei Domnul Nicolae Ceaușescu în cadrul O.N.U. pentru măsuri concrete în vederea dezarmării, pentru educarea tineretului în spiritul păcii și prieteniei se bucură de recunoaștere unanimă. Ca stat european țara noastră desfășoară eforturi susținute în direcția realizării securității și păcii în Europa, pentru instaurarea pe continent a unui climat nou de înțelegere și cooperare între toate statele. Recenta călătorie a Domnului Președinte Nicolae Ceaușescu în țări ale Asiei de Sud-Est confirmă și ea dorința țării noastre de a între-

ține relații cu toate statele lumii într-un climat de pace și respect reciproc.

Anii Republicii sînt și ani ai Bisericii ai cărei credincioși sînt fii ai Patriei și contribuie și ei la dezvoltarea acesteia. Pentru Biserica noastră noua formă de guvernămînt a făcut posibilă dobîndirea unei depline libertăți religioase și realizarea unor pași importanți pe calea colaborării cu celelalte culte printr-un ecumenism apreciat atît la noi cît și peste hotare.

Biserica Ortodoxă Română își aduce contribuția la viața țării și prin participarea ei, în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, la discutarea tuturor aspectelor vieții societății românești socialiste.

În anii Republicii Biserica noastră a cunoscut o înnoire a tuturor aspectelor vieții ei.

Noul climat din anii Republicii a făcut posibilă o participare rodnică a Bisericii Ortodoxe Române la activitățile diferitelor organisme bisericești și ecumenice internaționale, participare care contribuie la apropierea și înțelegerea oamenilor de pe diferite meridiane ale globului.

Acestea toate sînt realizări care fac ca Biserica noastră să întîmpine cu sentimente de mîndrie și de dragoste sărbătoarea Republicii.

Păstorii din Betleem

(Continuare din pag. 1)

Colinda spune atît de frumos: „Trei păstori se întîlniră / Și așa se sfătuiră / Haideți fraților să mergem / Floricele să culegem / Și să facem o cunună / Și-o împletim cu voie bună / Și s-o ducem lui Hristos / Să ne fie de folos / Raza soarelui, floarea soarelui / Să ne fie de folos.”

Se scapă însă din vedere că păstori din Betleem, ca de altfel toți cei ce au misiunea de a fi păstori aveau o răspundere mare. Acea de a păzi turmele de lupii cei răpitori. Sf. Scriptură spune că în noaptea sfîntă „erau niște păstori care stăteau de straajă împrejurul turmelor lor”. Nu dormeau, deși erau noapte. Dar în noaptea sfîntă le-a fost dat să vadă și să audă ceva neobișnuit. Nu fuseseră pregătiți pentru o asemenea privilegiu. Dar ce au văzut și ce au auzit ei? Să lăsăm să ne spună Sfîntul Evanghelist Luca: „Un înger li s-a arătat și le-a zis: Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul. Că vi s-a născut azi mîntuitorul, care este Hristos-Domnul, în cetatea lui David” (Luca 11, 10—11). „Pe cînd le spunea acestea, mulțime de oaste cerească lăuda pe Dumnezeu, cîntînd: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, întru oameni bunăvoie” (Luca 11, 14).

Ei au văzut, la început și au auzit celele îngeresti, care le-au spus ceea mai însemnată și mai plină de bucurie veste că li s-a născut un Mîntuitor. Ei au auzit cea mai frumoasă și mai cuprinzătoare cîntare care a răsunat în lume, preamărirea lui Dumnezeu, cu pacea și bunăvoirea între oameni.

La început păstori au fost cuprinși de teamă, dar îndată au primit vestea cu bucurie, cu bucurie care nu era numai a lor ci bucuria întregului popor, bucuria întregii omeniri pentru marea dar al mîntuirii adusă de Hristos.

După ce îngerii au cîntat imnul mării lui Dumnezeu și al păcii în lume, păstori vorbeau unii către alții: „Să mergem dar pînă la Betleem, să vedem cuvîntul acesta ce s-a făcut și pe care Domnul ni

l-a făcut cunoscut” (Luca 11, 15). „Ducîndu-se au văzut pe Maica Domnului și pe Iosif și pe prunc culcat în iezele” (v. 16).

Întîlnirea păstorilor cu Dumnezeu prunc a prefăcut teama din inima lor în bucurie. Ei s-au convins că cele spuse de înger sînt o realitate, un adevăr pe care se întemeiază credința și nădejdea lor în Mesia. Ei au văzut aici pe Fiul lui Dumnezeu în chip de prunc, pe Maria și pe dreptul Iosif. Cu toată înfățișarea simplă și săracioasă în care s-a împlinit vestea îngerilor, ei nu s-au îndoit, nu s-au retras, ci au intrat în sălașul dumnezeiesc și s-au închinat lui Iisus ca Mîntuitorului lumii.

Evanghelia amintește încă ceva despre păstori: „Ei s-au întors, slăvind pe Dumnezeu, pentru toate cîte au ziseră și văzuseră, precum li se spusese.”

Dar în același timp au devenit solii acestei minuni, vestitorii ei: „Și toți cîți auzeau se mirau de cele spuse lor de către păstori. Numai Maica Domnului păstra toate aceste cuvinte, punîndu-le în inima sa” (Luca 11, 17 ș.u.).

Iată-i așadar pe păstori din Betleem într-o întîrită înfățișare în momentul în care au aflat de la îngerii vestea Nașterii Domnului.

Au fost cei dintîi primitori ai descoperirii tainei „din veac ascunsă și de îngerii neștiută” pînă la Nașterea Domnului.

Apoi au venit îndată și au văzut pe Domnul Iisus culcat în iezele și pe Maria, și s-au bucurat închinîndu-se ca unui Mîntuitor. De acum viața lor s-a schimbat radical.

În al treilea rînd ei au început a vesti această taină. Au devenit vestitori și mărturisitori ai lui Hristos în lume. Se cuvîne să vedem în aceste atitudini spirituale ale păstorilor din Betleem cele trei ipostaze în care sîntem chemați să primim și să trăim în viața Nașterea Domnului. Să avem inimile larg deschise pentru primirea lui Hristos, să vedem că El este Domnul și Mîntuitorul lumii și să-L vestim cu cuvîntul și cu fapta. Hristos se naște măriți-L!

Așa au înțeles și ucenicii Săi această învățatură. Sfîntul Iacob spune chiar că: „Credința fără fapte este moartă” (Iacob 2, 20) și ne îndeamnă să fim nu numai „auzitori” ai învățăturii, ci și „împlinitori” (Iacob 1, 22).

Să fim incredințați că dacă vom păstra dreapta credință și dacă ne vom strădui spre toată fapta cea bună, Dumnezeu va lua aminte la nevoile noastre și va asculta rugăciunile noastre, precum este scris: „De este cineva cîntitor de Dumnezeu, și face

voia Lui, pe acela îl ascultă” (Ioan 9, 31). Să ne străduim în toate după putere, și să fim măsura care nu dă greș niciodată: „Ce voiați să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea” (Luca 6, 31).

LĂUDAȚI ȘI CÎNTAȚI

Maica Sfântă și-a pornitu

V. POPOVICI

Maica Sfântă și-o pornitu,
Refren: Hai lerului Doamne *
Maica Sfântă și-o pornitu,
Să meargă-n câmpu-nfloritu,
La fereastră lui Crăciunu.
Măi Crăciune, măi bătrîne,
Fă-mi un pic de loc în casă.
Loc în casă nu-ți pot face,
Du-te-n grajdu cailor,
Caii dacă o vedeau,
Din măsele ronțiau,
Și de-acolo s-o luat,
Jos la grajdu boilor,
Boii dacă o văzură,
Din rumegat se opriră,
Cu coarnele așternură,
Cu abur o aburiră,

Toiag din rădăcina lui Iesei și floare dintrînsul, Hristoase, din Fecioară ai odrăslit, Cel laudat, din muntele cel cu umbră deasă; venit-ai întrupîndu-te din ea neispită de bărbat, Cel fără de trup și Dumnezeu. Mărire puterii Tale, Doamne!

(Peasna 4, Catavasiile Nașterii Domnului)

Taină străină văd și preamărită, cer fiind peștera, scaun de Heruvimi Fecioara, ieslea sălășluire, întru care s-a culcat Cel neîncăput, Hristos Dumnezeu, pe care laudîndu-l, îl mărim.

(Irmosul Nașterii Domnului)

Mult dorite Moș Crăciun

I. BRIE

Mult dorite Moș Crăciune,
Frunză verde lemn de măr,
Mult dorite Moș Crăciun.
În toți anii te cobori
Frunză verde lemn de măr,
În toți anii te cobori.
Și pe ploi și pe ninsori
Frunză verde lemn de măr,
Și pe ploi și pe ninsori.
Colindînd din sat în sat
Frunză verde lemn de măr,
Colindînd din sat în sat.
Și cu sacul încărcat
Frunză verde lemn de măr,
Și cu sacul încărcat.
Moș Crăciun, Moș Crăciun.

* După fiecare verset, refrenul: Hai lerului Doamne

Colindele religioase românești sînt tradiții străvechi care răsfrîng ca o oglindă fidelă tot trecutul nostru. Ele arată mentalitatea și talentul poporului ce le-a născut, viața lui religioasă, intelectuală și morală, raportul lui familial și social. Ascultînd sau citînd colindele, îți dai seama că ele au păstrat peste veacuri ceva din frăgezimea creștinismului primar, ceva din bucuria simplă și sinceră a primelor creștini. În versurile lor duioase și pline de căldură, se descoperă sensuri adînci ale unei trăiri religioase autentice bazată pe mărturia neschimbată a dreptei credințe. În trecere pe la ferestrele celor care-i primesc, cetele de colindători rostesc adevărate predică de înaltă simțire creștină, învâluind adevărurile ortodoxe în straiul idilic și naiv al colindei, împlinind astfel o adevărată operă de catehizare.

Înrudite ca specie literară cu doina și balada și păstrînd nealterat duhul creștinesc autentic pe

Duhul creștin al colindelor românești

care-l exprimă în neasemuite frumuseți de stil și limbă românească, colindele s-au născut în pridvoarele vechilor biserici românești prin topirea dogmei creștine în simțirea curată și experiența religioasă a poporului român. Colindele vădesc arta unui mare șlefuitor de cuvinte, care s-a identificat trup și suflet cu arta sa, lăsînd să se vadă amprenta adevărurilor revelate și atmosfera sfîntă a sărbătorilor. Ascultînd colindele simți fiorul de sfințenie ce vine de undeva de departe prin veacuri și trece din casă în casă și din suflet în suflet. Colindele nu sînt altceva decît prelungiri firești ale cîntărilor de la strană, îmbrăcate în forma populară de melozii ano-

nimi. Astfel în Catavasierul de la Rîmnic din 1747 citim: „Aicea la sfîrșitul cărții puserăm și stihurile ce cîntă copiii cînd umblă cu steaua în seara Nașterii lui Hristos. Și cetitorule ce vei citi să știi că noi precum le-am găsit așa le-am tipărit după cum s-a obicinuit a se cînta și n-am umblat a le schimba.” Astfel stau îngeminate cîntul sfînt de la strană cu colinda, pentru că împreună se și adapă din aceeași tradiție sfîntă, din același izvor al Revelației: Nașterea Dumnezeului, Hristos Iisus, pe pămînt. În colinde găsim cele două coordonate ale istoriei: planul orizontal cu referințe la mediul istoric și geografic românesc, și linia verticală sau dimensiunea onto-

logică a istoriei mîntuirii. Cu toate că nucleul colindelor religioase îl constituie Nașterea Mîntuitorului, totuși tezaurul colindelor cuprinde referințe la: crearea lumii, starea protopărinților în rai, păcatul strămoșesc, așteptarea unui Mîntuitor și în sfîrșit venirea Lui. Cît privește adevărurile religioase exprimate în colinde, creatorul anonim respectă cele două izvoare ale revelației: Sfînta Scriptură și Sfînta Tradiție. Totuși e interesant de remarcat cum la un moment dat creatorul popular uită că acțiunea se desfășoară în Țara Sfîntă și aduce evenimentul Nașterii Mîntuitorului pe plaiurile Țărilor române. Astfel Maica Domnului caută loc să nască: „P-ngă Murăș.”

Ca să scape de Irod, nu fuge în Egipt, ci „Pruncu-n brațe că-ș lua Cărăruia-ș d-apuca Cărăruia drept la munți Drept la munți, la munți cărunți.” Ca traseu al călătoriei Fecioarei Maria, se indică Transilvania. Această mutare a evenimentului Nașterii Mîntuitorului pe pămîntul țării noastre dovedește cu cîtă intensitate poporul român a trăit și trăiește clipele evenimentului comemorativ al venirii Mîntuitorului în lume dîndu-i astfel durată unui prezent continuu.

Prin frumusețea lor stilistică, prin caracterul arhaic, prin simplitatea exprimării, prin adevărurile creștine exprimate, colindele vor rămîne icoane de mare preț în altarul spiritual al fiilor Bisericii Ortodoxe Române, la care îngenunchem și noi cu evlavie legîndu-ne cu duhul creștin ortodox al strămoșilor, cu credința primelor veacuri creștine.

Doctorand Ioan Jata

Colindița

T. BREDICEANU

Colindița nu-i mai multă,
Să trăiască cine-ascultă
Sus la cer o înălțăm,
Jos la gazde o-nchinăm.

O-nchinăm cu veselie
Și cu mare bucurie
C-am ajuns seara de-Ajun
Și-a bătrînelui Crăciun.

Sus mai sus v-am înălțat,
Ce-am știut noi v-am urat
Rămii om bun sănătos
C-ai fost gazdă lui Cristos.

Trei păstori se întîlniră
Și așa se sfătuiră
Raza soarelui, Floarea soarelui
Și așa se sfătuiră
Haideți fraților să mergem
Floricele să culegem
Raza soarelui, Floarea soarelui
Floricele să culegem

Ectenie românească

Noi, toți ce ne-am strîns lîngă munții Carpați
și smeriți, bucură-mu-ne că grîul se coace
pentru plîni aburinde și dalbe prescuri
Iarăși și iarăși ne rugăm pentru pace!

Noi, toți ce sporim nemurirea părinților
și simțim că ciorchinele-n vie se coace
să curgă-n potir pentru Sfintele Daruri
Iarăși și iarăși ne rugăm pentru pace!

Trei păstori

T. POPOVICI

Și să facem o cunună
S-o-mpletim cu voie bună
Raza soarelui, Floarea soarelui
S-o-mpletim cu voie bună
Și s-o ducem lui Hristos
Să ne fie de folos
Raza soarelui, Floarea soarelui
Să ne fie de folos.

Noi, toți care-am fost și rămînem în veac
și nici o furtună nu ne poate desface
Pohtim să cunoască o lume întregă
Că iarăși și iarăși ne rugăm pentru pace!

Noi, toți vom rămîne-n albastra doinire
a gurii de rai ce nu varsă venin
și iarăși și iarăși ne rugăm pentru pace,
să fie în lume, de-a pururi! Amin!

Pr. IOAN PETRAȘ

Florile dalbe de măr

ACHIM STOIA

Florile dalbe de măr,
Asta-i seara, seara mare,
Seara mare-a lui Ajun.
Florile dalbe de măr,
Miine-i ziua lui Crăciunu,
Lui Crăciun celui bătrîn.
Florile dalbe de măr,
Cînd Iisus Domnul cel sfînt
S-a născut pe-acest pămînt.
Florile dalbe de măr,
El e Fiul cerului
Și Domnul pămîntului.
Florile dalbe de măr.

Trestia frîntă și feștila fumegîndă

Duioasele clipe ale sărbătorii Crăciunului bat din nou la porțile inimilor creștine. Glasurile pline de farmec ale colindătorilor prilejuiesc retrăirea bucuriei datorate de speranță a Nașterii Domnului. Urmind firul bimilenarei tradiții, călătorim din nou cu gîndul, departe în timp și spațiu, la Peștera Betleemului. Reintîlim acolo mirifica lume a iconei de sub grindă: păstori cuprinși de sfilă în fața tainei care s-a descoperit, magii împăcați după lunga lor căutare, Maica Precurată și Dreptul Iosif dăruiți total sacrei lor misiuni de ocrotitori ai Pruncului culcat în iesle.

Repetată an de an, relatarea evanghelică despre Nașterea Mîntuitorului ne-a obișnuit cu simplitatea cadrului în care este transpus acest eveniment unic în istorie. Colindele ne-au ajutat și ele să ne adaptăm atmosferei de netulburată pace și modestie care învăluie peștera din vecinătatea cetății davidice.

Și totuși, parcă în suflurile noastre se infiripă o tainică undă de nedumerire: de ce a fost să fie astfel? Există o rațiune a alegerii de către dumnezeiasca Pronie a acestei modalități de realizare a mîntuirii?

Nedumerirea noastră sporește atunci cînd legăm de acest discret început al Nașterii evenimentele care i-au succedat: o copilărie acoperită, în mare parte, de valul tăcerii și o tinerețe dăruiată total, pînă la 30 de ani, muncii și ascultării. Lipsește tocmai ceea ce, în imaginația noastră ar trebui să constituie caracteristica acestui fapt extraordinar: strălucirea care să reflecte inefabila prezență a Dumnezeirii în imediata vecinătate a creației.

Dumnezeu, care cunoaște în chip desăvîrșit străfundurile inimii omenesci, vine în întîmpinarea nedumeririi noastre. Recomandîndu-L, prin rostul profetului Isaia, pe Unicul Său Fiul, El ne pune în temă cu calea pe care Acesta o va urma în îndeplinirea misiunii încredințate: „Iată Alesul Meu — grăiește Domnul — intru care binevoiește suflul Meu. Pus-am peste El duhul Meu și El va propovădui popoarelor legea Mea. Nu va striga, nici nu va grăi tare și în stînci nu se va auzi ecoul glasului Său. Trestia frîntă nu o va zdrobi și feștila fumegîndă nu o va stinge. El va propovădui Legea Mea cu credincioșie. Nu va fi nici oșobit, nici sleit de puteri pînă ce va fi așezat legea pe pămînt; căci învătura Lui toate ținuturile o așteaptă” (Is. 42, 1—4).

Este știut că păcatul săvîrșit de primul om a determinat o înstrăinare a acestuia de Creatorul său. Fenomenul acesta s-a produs în mod progresiv încît omul a ajuns în situația de a nu-L mai recunoaște pe Dumnezeu. El „a schimbat — precum scrie Sf. Ap. Pavel — mărirea lui Dumnezeu celui nestrîcîcios întru asemănarea chipului omului celui strîcîcios și al păsărilor și al celor cu patru picioare și al trîtoarelor” (Rom. 1, 23), slujind făpturii în locul Făcătorului.

Consecința finală a acestei periculoase alunecări a omului ar fi fost ruperea totală a legăturii lui cu Dumnezeu, ceea ce pentru om ar fi însemnat moartea veșnică, deoarece noi numai în Dumnezeu trăim, ne mișcăm și sintem (F. Ap. 17, 28). Spre a evita o astfel de consecință, care ar fi fost în egală măsură și o zădărnire a planului Dumnezeiesc în legătură cu destinul creației de a o menține de-a pururi în ființă, Dumnezeu se „reîntoarce” El la om. Tatăl iubitor pornește în căutarea fiului risipitor. Se apropie de el, i se arată dar „nu cu năluciri înfricoșîndu-l” ci „golindu-se pe Sine a luat chip de rob, făcîndu-se asemenea oamenilor și la înfățișare dovedindu-se ca om” (Filip. 2, 7).

Aceasta este marea taină pe care ne-o vestește Crăciunul: arătarea lui Dumnezeu-Cuvîntul în trup, umilirea, smerirea, dezbrăcarea Lui de mărirea Sa dumnezeiască spre a fi întru toate asemenea nouă, în afară de păcat. „Bogat fiind, pentru noi a sărăcit, ca să ne îmbogățim prin sărăcia Lui” (II Cor. 8, 9).

Dacă căderea omului a fost căderea unei ființe libere, tot astfel trebuia să fie și ridicarea sau mîntuirea lui. Dumnezeu imprimă intervenției Sale de salvare a omului un evident caracter pedagogic. Ține cont de făptura față de care își arată îndurarea Sa. Îi respectă demnitatea. De aceea nu i se arată întru strălucirea slavei Sale celei negrăite și întru țaria puterii Sale nemărginite, pentru a nu o supune unei încercări la care n-ar fi rezistat, ci se dezbracă de toate acestea, sau mai bine zis nu le manifestă, nu le face sesizabile și intră în lume, ca om, prin naștere (care este desigur mai presus de fire) ca toți ceilalți oameni (ca Dumnezeu este prezent în lume de la crearea acesteia). Astfel găsește El, întru atotînțelepciunea Sa, modalitatea cea mai potrivită de a se apropia de noi: făcîndu-se asemenea nouă. În plus, în răstimpul petrecerii Sale printre oameni a propovăduit Evanghelia și a lăsat-o moștenire, prin Biserica, tuturor generațiilor, pînă la sfîrșitul veacurilor. Evanghelia are această menire: să indice calea către mîntuire. Mîntuirea ne-a venit în dar: prin jertfa Mîntuitorului sau prin harul Său dumnezeiesc. Subiectiv, ne mîntuim însă urmînd calea indicată de Evanghelie. Ori decizia noastră de a urma această cale este absolut liberă. Dumnezeu ne povățuiește, prin Evanghelie, nu ne constrînge. El lucrează îndemnînd nu forșînd voința omului. Intervenția Sa este delicată și blîndă: trestia frîntă nu o zdrobește și feștila fumegîndă n-o stinge. „Veniti la Mine... căci sint blînd și smerit cu inima și veți afla odihnă suflurilor voastre” (Mt. 11, 28—29) — astfel ne agrăiește El cînd se arată în condițiile modeste, ca Prunc nou născut, în Peștera Betleemului. Vestea despre această Naștere este minunată tocmai pentru că ea ne dezvăluie adîncul înțelepciunii și al iubirii desăvîrșite a lui Dumnezeu față de noi oamenii: spie a ne reîntoarce la Sine, coboară la noi și, paradoxal, Cel ce ne așteaptă întru înălțimea slavei Sale, călătorește în același timp smerit și umil împreună cu noi către această slavă.

Pr. prof. D. Abrudan

Despre Precinstirea Maicii Domnului

Bucuria praznicului Nașterii Domnului luminează suflurile credincioșilor cu razele „Soarelui dreptății” care s-a arătat în peștera Vifleemului. Nu există suflet credincios care, în această zi, să nu fie stăpînit de emoție în fața iconei care ne înfățișează „Pruncul Sfînt și pe Maica Lui” — expresie pe care Sfînta Evanghelie o repetă de multe ori (Matei 2, 11; 2, 13, 2, 21 etc.) tocmai spre a sublinia — ni se pare — unitatea indisolubilă dintre Prunc și Mamă, unitate care, în consecințele ei, reprezintă unitatea de iubire dintre Dumnezeu și oameni, dintre Creator și făptură. Nu se poate înțelege pe deplin „taina cea din veac ascunsă și de ingeri neștiută” a mîntuirii neamului omenesc despărțind Pruncul de Maica Sa cea sfîntă. Cu greu am putea admite că cinstea cineva cu adevărat pe Fiul fără a da cinstea cuvenită Maicii Sale sau, altfel spus, fără a cinsti prin Maică, pe Cel ce L-a născut. Sint adevăruri pe care mintea sănătoasă

le admite, cuvîntul lui Dumnezeu, corect înțeles, și tradiția sfîntă le atestă.

Adeseori, credincioșilor noștri li se propune de către unii care vor să-i abată de la dreapta credință, să scoată din cultul lor Precinstirea Maicii Domnului ca o învățătură care ar fi potrivnică adorării cuvenite lui Dumnezeu. Rătăcirea nu e nouă. Se știe că ereticul Nestorie (în veacul al V-lea), despărțind cele două firi ale lui Iisus Hristos, ajungea la concluzia că Sfînta Fecioară Maria a născut numai pe Omul Hristos, putînd fi numită doar Născătoare de om și nu Născătoare de Dumnezeu, cum o numea și o numește dintotdeauna Biserica. Atunci erezia lovea în Fiul, dar ținea și pe Maica Sa; astăzi erezia pornește de la Maică, dar lovește, fără îndoială, și în Fiul ei. Nici un fiu din lumea aceasta n-ar putea privi cu nepăsare la necinstirea

Prot. Dr. Gheorghe Lițiu

(Continuare în pag. a 7-a)

„Ce am privit și mîinile noastre au pipăit”

(I IOAN 1, 1)

Adresîndu-se în chip special unui demnitar roman, „puternicul Teofil”, pe lângă iluminarea de Sus, Sf. Luca își pune din plin în Evanghelia sa și pecetea cunoștințelor, pecetea multiplei sale personalități.

Grec de neam, singurul dintre autorii Noului Testament, Sf. Luca era medic de profesie, așa cum ne arată Sf. Ap. Pavel (Col. 4, 14) și un document din sec. II (Fragmentul Muratori), fapt confirmat și de folosirea termenilor științifici medicali în scrierile sale.

Că era un intelectual de seamă al vremii sale îl arată și faptul că Sf. Luca cunoștea bine geografia imperiului roman, precum și moravurile, datinile, legile, instituțiile, ceremoniile religioase nu numai din Palestina, ci din toate zonele evanghelizate de Sf. Apostoli, ca Siria, Asia Mică, Macedonia, Grecia, Italia ș.a. El a dat apoi fiecărei regiuni sau oraș pe care îl amintește poziția și denumirea cuvenită în cadrul administrației romane din acel timp, folosind totodată termeni juridici, ca de exemplu „custodia militaris” cînd este vorba de captivitatea Sf. Ap. Pavel.

Adresîndu-i-se lui Teofil, Sf. Luca îl încredințează că, atunci cînd s-a apucat să-l

scrie despre Iisus Hristos, „a cercetat toate cu de-amănuntul, de la început, pe rînd” (Luca 1, 3). Într-adevăr, pe lângă calități ca cele arătate mai sus, Sf. Evangelist Luca s-a dovedit și un foarte bun istoric. Spre deosebire de ceilalți trei evangheliști: Matei, Marcu și Ioan, Sf. Luca încerciază, încadrează evenimentele descrise de el în contextul istoric, religios și filozofic al vremurilor acelora, prin acest lucru încredințîndu-l nu numai pe puternicul Teofil de adevăritatea sau istoricitatea spuselor sale, ci a făcut totodată și un mare serviciu Bisericii creștine și, deci, nouă tuturor. El împletește istoria primelor zile ale Creștinismului cu evenimentele istorice ale Istoriei universale, cu arhierii, curente filozofice, regi, ofițeri, conducători de provincii și împărați romani, care au trăit în perioada evenimentelor descrise de el și pe care istoria îi confirmă.

Ca un adevărat istoric, Sf. Evangelist Luca încadrează de pildă marele eveniment al intrării Fiului lui Dumnezeu în istoria contemporană a vremii, cînd zice: „În zilele acelea a ieșit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea. Această înscriere s-a făcut pe cînd Quirinius ocîrmuia Siria” (Luca 2, 1—2), în versetele următoare Sf. Luca vorbind apoi despre Nașterea Domnului.

Or, după relatarea istoricului roman Suetoniu, Caesar Octavianus Augustus s-a născut în septembrie 691 a. u. c. sau anul 63 a. Hr., fiind nepotul lui Iulius Cezar care l-a adoptat și l-a crescut. Numele de Augustus l-a primit de la senatul și poporul roman, însemnînd mărirea, gloriificatul.

În anul 43 a. Hr. face parte din triumvirat alături de M. Antonius și M. Lepidus, guvernînd apoi numai cu Antonius, ca în anul 27 a. Hr. să fie proclamat împărat. Moare în 14 august, anul 14 al erei noastre creștine.

Ca fondator al imperiului roman, August a avut desigur interesul să facă un recensămînt a tot ce era sub stăpînirea sa. Istoricul roman Tacitus vorbește de acest recensămînt, care cuprindea numărarea cetățenilor imperiului, a aliaților, a corăbiilor, a trupelor, sumelor tributului, impozitele etc., ceea ce, desigur, nu se putea cunoaște decît printr-un recensămînt. Iosif Flaviu, în Antichitățile iudaice, vorbește și el de un recensămînt care, în Palestina, a avut loc în timpul lui Irod cel Mare, ucigașul pruncilor.

Lucrările împreunate cu această uriașă operație pentru acel timp la Roma se apropiau de sfîrșit către anul 747 a. u. c., în provincie continuîndu-se un întru totul cu anii în care Fiul lui Dumnezeu a

oarecare timp, ceea ce corespunde

Despre P. Sulpicius Quirinius, despre care Sf. Luca ne spune că guvernarea Siria în timpul Nașterii Domnului, ne vorbesc, între alții, și cei doi istorici romani amintiți: Tacitus și Iosif Flaviu, acesta din urmă avînd chiar cuvinte de laudă la adresa lui, precum și două inscripții, una găsită la Beirut, ce pomeneste de o oarecare Q. Aenulius Secundus care a făcut, din ordinul lui Quirinus, recensămîntul orașului Apame, iar alta găsită în împrejurimile localității Tivoli, care amintește de Quirinius guvernator de două ori în Siria.

Tot Sf. Luca asociază sau leagă începutul propovăduirii Sf. Ioan Botezătorul și, deci, al Mîntuitorului Iisus Hristos de conducerea politică existentă în Palestina și la Roma, început care a avut loc „în anul al 15-lea al domniei lui Tiberiu Cezarul, pe cînd Pontiu Pilat era procuratorul Iudeii și Irod tetrarh al Galileei, iar Filip, fratele său, tetrarh al Iudeiei și al ținutului Trahonitidei, și Lisanie tetrarh al Abilenei” (Luca 3, 1).

Or, despre Tiberius Claudius Nero, după numele său complet, se știe că s-a născut în anul 42 a. Hr. și moare în anul 37 d. Hr.

Istoricii romani Suetoniu și Tacitus arată că împăratul August, înainte de moartea sa cu aproximativ doi ani, și-a asociat la domnie și pe Tiberius. Cei 15 ani de domnie ai lui Tiberius, amintiți în textul de mai sus, Sf. Luca îi socotește de cînd Tiberius a devenit asociat al lui August și anume din anul 765 a. u. c. sau 12 d. Hr., rezultînd astfel anul 26—27 d. Hr. cînd Mîntuitorul și-a început activitatea Sa mesianică, cum arată și profesorul V. Gheorghiu în lucrarea sa: Anul și ziua morții Domnului nostru Iisus Hristos.

După înlăturarea lui Arhelau din domnie și trimiterea lui în exil în Galia (anul 6 d. Hr.), Iudeea, Samaria și Idumeea sînt alipite la provincia romană Siria, fiind administrate de procuratori romani numiți de proconsulul din Siria, Pontiu Pilat fiind al 5-lea procurator și funcționînd între anii 26—36 d. Hr.

Irod amintit de Sf. Luca este fiul lui Irod cel Mare cu samarineanca Maltaca. Pe acesta Mîntuitorul îl numește „vulpe” (Luca 13, 22), iar Sf. Ioan Botezătorul îl combate fără cruțare pentru păcatele sale. Domnește pînă în anul 39 sau 40 d. Hr. cînd i se ia tetrarhia și este exilat.

Filip este tot fiul lui Irod cel Mare cu Cleopatra și domnește aproximativ 37 de ani, murînd către anul 34 d. Hr. Atît domnia lui Irod cît și a lui Filip este confirmată și de monedele care au fost bătute în timpul lor.

Despre Lisanie, amintit de Sf. Luca, sînt date mai puține, Abilena fiind undeva în părțile Libanului, cu capitala la Abila, în apropierea căreia s-a descoperit o inscripție cu numele lui Lisanie.

Subliniînd materialitatea venirii în lume a Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, Sf. Apostol Ioan spune că: „Cuvîntul trup (carne în limba greacă) s-a făcut” (Ioan 1, 14), eveniment unic pe care-l sărbătorim acum și despre care Sf. Luca ne vorbește, precum am văzut, cu date istorice concrete.

În lumina acestor date și desigur a altora, Sf. Apostol Petru era întru totul îndreptățit să spună către an 67 d. Hr. „că nu urmînd unor basme meșteșugite am vestit vouă puterea și venirea Domnului nostru Iisus Hristos, ci noi înșine am văzut slava lui” (II Petru 1, 16). Cu alte cuvinte, ceea ce noi Apostolii vă propovăduim nu sînt lucruri inventate, scornite, plămuite de noi, ceea ce Sf. Ap. Ioan va spune mai apăsător către anii 95—100 d. Hr., cînd scrie: „Ce am văzut cu ochii noștri, ce am privit și mîinile noastre au pipăit, despre cuvîntul vieții... Ce am văzut și am auzit aceea vă vestim ca și voi să aveți împărtășire cu noi...” (I Ioan 1, 1—3).

Așadar, acum cînd colindătorii ne bat la porțile, gîndurile ne poartă înapoi cu aproape 2000 de ani, la peștera care poate fi văzută și astăzi în Betleem sub o imensă biserică din timpul împăraților Constantin și Elena, unde, cum zice cîntarea, aievea, în mod real, concret, istoric „a răsărit lumii, lumina cunoștinței”, ca lumea să se lumineze și pace și tot mai multă viață să aibă.

Arhid. Gh. Papuc

Românii din America și actul Unirii

(Continuare din pag. 1)

ce cunoscute aspirațiile neamului românesc și a obține acordul guvernului american în favoarea Unirii.

La începutul primului război mondial, românii din America au luat o atitudine pasivă în fața chemării sub arme, adresate de consulatle maghiare. Ei au refuzat a subscrie împrumuturile de război ale Ungariei, ca și colaborarea cu Crucea Roșie Maghiară.

Încă din septembrie 1914 Uniunea Societăților Româno Americane pune bazele *Crucii Roșii Române*, făcând un apel călduros adresat opiniei publice de a subscrie pentru ajutorarea suferinziilor de pe front. Apelurile continuă și în anul următor, cerându-li-se românilor din America a fi pregătiți în vederea sacrificiului personal sau bănesc spre binele României ce se afla în primejdie. La inițiativa românilor din Canton, O. ia ființă în 1915 *Fondul Național* destinat a sprijini propaganda în favoarea Unirii: „Vremurile sînt grele și ispitele multe. În fața atitor nedreptăți și porniri dușmănoase, ai noștri de acasă fac tot ce pot pentru a mîntui pe seama urmașilor, ceea ce au moștenit de la strămoșii noștri. Multe arme de apărare și multe mijloace de muncă nu au. Arme puternice și sigure sînt numai două: dragostea față de ceea ce este românesc și banul. Dragostea este în toți, luptători harnici sînt, dar cînd e vorba de ajutor bănesc, aici trebuie să ne oprim...” Cu toată criza economică ce izbucnise și care lăsase mulți români pe drumuri, din puținul lor, ei au sprijinit în continuare creșterea fondului.

După intrarea României în război în 15 august 1916, românii din America au răspuns cei dintîi apelului formulat de președintele Woodrow Wilson, în vederea organizării unei armate de voluntari. În primele luni s-au prezentat peste 17.000 de imigranți români, dintre care peste 2.000 veniseră tocmai din Canada. O anumită conjunctură politică și militară a împiedicat însă, vremelnic, constituirea acestor trupe și trimiterea lor pe fronturile din Europa. Sosirea unei delegații românești de la Iași, avîndu-i în componență pe cpt. Vasile Stoica și membrul distins Vasile Lucaciu, avea drept scop organizarea unei unități militare de voluntari, precum și informarea guvernului S. U. A. asupra situației reale din Transilvania, în vederea recunoașterii Unirii.

Iau ființă și alte fonduri de ajutorare, expresie a gradului înalt la care ajunsese conștiința imigranților noștri de peste ocean: *Flota Națională*, *Orfelinații din Sibiu*, *Orfelinații din Blaj*; apare filiala Legiunii America, *Portul Pomuziu* și *Legiunea Voluntarilor Români*; se înființează *Comitetul Național*, *Asociația pentru Ajutor de Război*, *Liga Națională* și *Comitetul de Ajutor pentru România*.

În urma intervenției delegației române de la Iași, ca și a reprezentanților celorlalte popoare oprimite din Imperiul austro-ungar, Congresul a votat la 9 mai 1918 „Legea de naturalizare”, măsură ce a deschis larg porțile organizării armatei de voluntari. În timp ce voluntarii români se distingeau pe frontul francez prin curajul și moralul deosebit de ridicate, în Statele Unite continua confruntarea de opinii în vederea recunoașterii Unirii de către guvernul S. U. A. Sprijinul substanțial primit de Vasile Stoica din partea imigrației române din America i-a facilitat posibilitatea de a putea informa opinia publică americană prin presă, sau pe diplomați în discuții particulare despre situația dramatică a românilor din Transilvania. În cadrul

unor mari adunări populare în orașele cu o numeroasă populație românească, cum au fost cele de la Detroit, Mich., Cleveland, O. Trenton, N. J., Youngstown, O. și Indiana Harbor, Ind., a fost exprimat entuziasmul legat de victoriile armatei române de la Oituz, Mărăști și Mărășești ca și îngrijorarea provocată de situația disperată a României din primăvara lui 1918. În acele momente, singurii care mai puteau ridica glasul în apărarea unui neam umilit de 16 milioane de suflete, erau românii din America. La adunarea de la Youngstown, O. din 9—10 martie 1918, românii din S. U. A. au rupt orice legătură cu Ungaria cu condiția ca „numai atunci să fie statornicite iarăși cînd Transilvania și Ținuturile Românești din Ungaria vor fi dezrobite, făcînd parte din Regatul Liber al României”. Totodată a fost trimisă și o telegramă președintelui Wilson în care românii americani își exprimau speranța ca guvernul american să analizeze temeinic dezideratul unirii.

La 15 iulie 1918 societatea „Unirea” din Youngstown, O. a dat Comitetului Național aprobarea de a recruta 20.000 de voluntari româno-americani pentru a lupta împotriva Germaniei.

În imposibilitatea de a mai putea fi ajutat de guvernul român, Vasile Stoica a primit în suficientă măsură mijloacele materiale necesare misiunii ce-i fusese încredințată. A fost colectată o sumă de peste 30.000 de dolari numai în perioada iulie 1918—septembrie 1919. Alte zeci de mii de dolari au fost strînși pentru propaganda prounionistă din timpul Conferinței de pace de la Paris. Prin aportul ziarului *America*, suma s-a ridicat la aproape 200.000 de dolari. Insuși V. Stoica avea să afirme ulterior: „Astfel propaganda românească în Statele Unite în anii cei mai grei și cei mai importanți ai istoriei neamului nostru s-a făcut, nu cu ajutorul Statului Român, ci cu al muncitorilor noastre transilvăne emigrate...”. Un alt contemporan al acelor evenimente, Andrei Popovici, viitorul Consul al Legației Române de la Washington, remarcă: „Nu se cunosc toate sumele cu care au contribuit românii din America la diferitele scopuri naționale și de caritate, dar ele se ridică sigur la mai multe milioane de dolari, adunate prin colecte publice, ori trimise anonim, cu discreția omului de adevărată noblete sufletească. Și nu trebuie uitat că acești bani au fost cîștigați cu o muncă extrem de grea, în iadul fabricilor, care au supt vlagă lor trupezăsc, dar în același timp le-a înmuaiat și inimile... Cu toată cearta care a existat uneori între diferitele publicațiuni și organizații, trebuie subliniat faptul că românii din America și presa lor au trecut întotdeauna cu ușurință peste zăzaniile și considerentele de ordin personal cînd a fost vorba de o acțiune comună, în slujba intereselor naționale. Toți se întreceau ca să îmbrățișeze cei dintîi o idee menită să promoveze realizarea visului național, iar după înfăptuirea Unirii niciunul nu a ezitat să îmbrățișeze toate acțiunile de apărare, provocate de o nefastă și extrem de activă propagandă revizionistă, întreținută în America cu un belșug de fonduri și o lipsă uimitoare de scrupule...”.

Rîvna cu care au luptat pentru a-și vedea visul împlinit, jertfele materiale și umane pe care le-au dat, n-au fost zadarnice. Alături de cei de acasă au realizat cea mai fierbinte dorință a poporului nostru: *unitatea națională și independența* — fundamentul vital necesar dezvoltării libere și armonioase a statului român modern.

Protopopul Ioan Piuaru - Molnar („Popa Tunsu”) 1732—1782

S-au împlinit în acest an 250 de ani de la nașterea și 200 de ani de la moartea protopopului Ioan Piuaru, neînfricatul apărător al Ortodoxiei în veacul al XVIII-lea.

Protopopul Ioan Piuaru a văzut lumina zilei în 1732, din părinți țărani: Ioan și Dobra Piuaru, în pitoreasca așezare românească Sadu, la 15 km Sud de Sibiu.

Pomenind numele Sadu, ne vin în minte de bună seamă cel puțin alți trei oameni de seamă din viața religioasă, culturală și socială a poporului nostru: episcopul Inochentie Micu (1692—1768), cărturarul Samuil Micu (1745—1806) și medicul oculist Ioan Piuaru-Molnar (1749—1806), fiul protopopului Ioan, toți sădeni.

După ce viitorul protopop primește primele cunoștințe de carte de la „diecii” din Sadu, învață și lucrează în Sibiu meseria de tâmplar, căsătorindu-se între timp cu Pătrășuia, fata unor țărani din Sadu.

Se întimplă însă că în vîltoarea luptelor pentru catolicizare satul natal rămîne fără preot. Știindu-l om isteț, consenții îi propun să învețe cele de lipsă și să se facă preot în sat, după legea strămoșească. El primește propunerea, se duce pe Valea Oltului în jos, la mănăstirea Cozia, unde, după o pregătire de șase luni, este hirotonit ca preot, de mitropolitul de atunci al Țării românești, Filaret. Aceasta se întimplă în 1756, cînd a și fost ales și așezat preot în Sadu.

De la început s-a dovedit a fi un înfocat apărător al Ortodoxiei. „Cum vîiește Oltul în valuri, așa

răsuna cuvîntul părintelui Ioan din Sadu și cum se adună oile la fluierul păstorului, așa se adunau mulțimile la glasul acestui preot.” (Pr. N. M. Popescu: „Preoți de mir adormiți în Domnul”, Buc., 1942, pag. 81).

Conducătorii Bisericii Unite, ca și autoritatea de stat, nu priveau cu ochi buni activitatea protopopului Ioan și în toamna anului 1758 este prins de soldați și dus în piața Sibiului, unde însuși episcopul Petru Pavel Aron, de la Blaj, îl tunde și îi taie barba, fiind purtat în jurul pieții, spre a fi de batjocură mulțimii. De atunci a rămas el cu porecla de „Popa Tunsu”, iar numele de familie îi va fi magharizat, spunîndu-i-se Molnar, cum se vor numi și urmașii lui.

Dar pedeapsa la care a fost supus, în loc să-l descurajeze l-a îndrîjit și mai mult în lupta sa împotriva uniației. Încă în primăvara anului 1759, semnînd cu numele de „Protopopul Ioan Piuaru”, el convoacă un „sinod” de preoți și mireni în Sadu, la care cheamă satele din jur. Acest sinod e pus în legătură cu luarea forțată a bisericilor ortodoxe strămoșești de către uniți și împiedicarea preoților ortodocși de a mai sluji în ele. S-a cerut atunci cu glas tare libertate religioasă deplină și redarea bisericilor la acei care le-au moștenit de la strămoși.

La 13 iulie același an, a fost publicat Decretul împărătesei Maria Terezia, prin care se garanta libertatea religioasă și retrocedarea bisericilor luate cu forța. Decretul a fost citit în Sadu în fața credincioșilor de către un cancelar trimis din Sibiu, în ziua de 15 august 1759. Fiind atunci zi de

sărbătoare, „Adormirea Maicii Domnului”, protopopul Ioan Piuaru, care era de față, a avut bucurie de a sluji o Liturghie solemnă în străvechea biserică ortodoxă a satului, biserică ce poartă hramul „Adormirea Maicii Domnului”.

Faptele vor arăta însă că, din păcate, Decretul împărătesei nu a fost respectat. Lupta forțată de catolicizare nu e încetată și bisericile nu au fost cîrînd retrocedate ortodocșilor. În fața acestei situații, protopopul Ioan, ca și alții alții, se avîntă și mai hotărît în lupta pentru credința strămoșească. Străbate Cîmpia Ardealului, vorbind în fața poporului care-l primește cu drag, îi ascultă cu încredere însuflețitele cuvîntări, socotindu-l ca pe un sfînt.

Dar, alarmați de popularitatea de care se bucura, nu numai uniții, ci și soldații stăpînirii îl urmăresc și-l prind într-o noapte pe cînd poposea în casa unui nobil român Teodor Nemes, în satul Pogăceaua de pe Valea Mureșului. Condițiile jalnice în care e transportat spre Viena, în stare de arest, nu le mai descriem aici, pentru că sînt mărturisite de istorie.

Ajunge la Viena în 2 septembrie 1760. Aici este supus unui interogatoriu în care, între altele, e întrebat cum crede el că s-ar putea restabili liniștea în Biserica românească din Transilvania. El răspunde clar că numai atunci va fi pace cînd românii vor fi lăsați liberi să-și mărturisească propria lor credință ortodoxă.

În vara anului 1761 protopopul Ioan Piuaru este eliberat din în-

Pr. D. Hămbășan

(Continuare în pag. a 6-a)

Taina cea din veac ascunsă

(Continuare din pag. 1)

venit și Mașii să se închine Domnului. Și iată împlinit acest dor fundamental, odrăslit din făgăduință, în Taina Crăciunului: Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Trup; a luat față omenească pentru a ne da nouă față, chip divin, pentru a ne face „părtași dumnezeieștii firi” (II Petru I, 4).

Dumnezeu ni S-a descoperit la măsura înțelegerii noastre, ca să-L putem cunoaște atît cît ne este mintuitor. Ne-a răspuns la marea întrebare: Cine, Ce, cum este Dumnezeu? Și acest răspuns ni l-a da descoperindu-Se prin Insuși Fiul Lui, cum Fiul Insuși a mărturisit: „Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul Cel Unul născut care este în sînul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut” (Ioan I, 18). — Iar noi privind duhovnicește Pruncul aflat în peștera și ieslea din Betleem, Îl auzim glăsuind: „Cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl” (Ioan XIV, 9).

Recunoaștem în El pe Dumnezeu în chip de prunc neprihănit. Îl recunoaștem în această simplitate divină, cum glăsuiește cîntarea Bisericii: „Taină străină văd și preaslăvită, cer fiind peștera; scaun de heruvimi, Fecioara, ieslea — sălășluire întru care S-a culcat Cel neîncăput, Hristos — Dumnezeu pe care lăudîndu-L Îl mărim” (Irmosul, cînt. 9). În simplitatea ieslii, a peșterii, a unei naturi mai puțin întinate. În mijlocul viețuitoarelor, cum vestiseră proorocii: „Doamne în mijlocul a doi viețuitori Te vei arăta cînd se vor apropia anii...” (Avacum III, 2, după Septuaginta). Căci aici în Betleem, „boul și-a cunoscut Stăpînul și asinul ieslea Domnului Său” (Isaia I, 3).

În simplitate, în smerenie, întru acestea și-a arătat Dumnezeu slava Sa. Ce mare dar și descoperire! Simplitatea și smerenia nu numai că nu umbresc slava dumnezeiască, ci o fac mai puternică, mîntuitoare, cum învață Părintele nostru Grigorie Palama: „Fire mai presus de fire, Dumnezeu nu are a sui mai sus, la înălțime, la slavă mai mare. Dar El se înalță din cele de jos... din a se pogori și smeri în făpturile Sale. Slava Celui Prea Înalt e pogorîrea la cele smerite” (Cuvînt la Nașterea lui Hristos). Simplitatea și

smerenia sînt dumnezeiești. În ele Îl cunoaștem și-L recunoaștem pe Dumnezeu. „Smerenia e haina lui Dumnezeu” zice și Sfîntul Isaac Sirul. În ea ni s-a descoperit Fiul Împăratului cerurilor. În ea ne apropiem și ne cunoaștem și noi, mai adevărat, unii pe alții, și ne unim.

Și privind această icoană sfîntă: peștera, ieslea, viețuitoarele nevinovate, în mijlocul lor pe Domnul și Mîntuitorul, în chip de Prunc, de Nou Născut, ochii noștri se îndreaptă și către Precurata Sa Maică — „scaun de heruvimi”, cum o proclamă Biserica.

Nașterea din Fecioară, din Fecioara-Maică. Și acest fapt dumnezeiesc ne descoperă adînci înțelesuri. Împreună cu simplitatea și smerenia, Dumnezeu se naște în sfințenia Aceleia care este deodată: Fecioară și Mamă.

Dumnezeu se naște din fecioară și mamă. Cînsteste prin aceasta deopotrivă și împreună: fecioria și maternitatea; le dă uimitoare semnificație, tocmai în unitatea lor paradoxală.

Domnul se arată lumii din Maică Pururea Fecioară, pentru a ne învăța și pe noi să cînstim aceste două mari, unice însușiri și virtuți. Biserica, în Hristos, nu preamărește simpiu fecioria, ci fecioria și nașterea, pe Fecioara care naște; pe Fecioară și pe mamă, pentru că aceste două calități împreunate au întîmpinat pe Dumnezeu în a Sa pogorîre și întrupare. Fecioria înseamnă curăție desăvîrșită și Dumnezeu nu se poate naște decît dintr-o asemenea curăție desăvîrșită, absolută. „Dumnezeu este lumină” (I Ioan II, 5). „Fericii cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu”. — Dar, „Fecioara naște”, devine mamă, iar mama înseamnă iubire desăvîrșită pentru fiu. „Dumnezeu este iubire” (Ioan IV, 16), și nu se poate naște decît în iubirea cea mai pură. Iar pe pămînt nimeni nu iubește mai profund și mai curat decît o mamă pe fiul ei. Și atunci curăția, castitatea desăvîrșită și iubirea desăvîrșită, iată darurile, ofranda pe care o face făptura, prin Fecioara Maria, lui Dumnezeu. Coboară la noi: sfințenia și iubirea lui Dumnezeu; întîmpină Fecioara neînti-

nată care primește să devină mamă. — „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvîntul tău!” (Luca I, 38).

Dar, cît de revelatoare este această realitate și pentru viața noastră în vocația ei! Privind în icoană pe Fecioara cu Pruncul Divin, inima noastră, inspirată și primenită de har, înțelege că fecioria, castitatea constituie împreună cu maternitatea, condiția oricărei rodiri spirituale, oricărui act creator. Așa precum Hristos ia chip și se naște în sufletul cast și matern, orice dar al lui Dumnezeu, orice talant rodește deplin în spiritul cast și în spiritul matern. Nu poți crea pe măsura darului tău cînd te lași robit și epuizat de patimi și vicii, deci fără castitate; și nu-ți poți desăvîrși opera fără a i te dedica jertfelnic, asemenea mamei — copilului ei. Sfințenia fără iubire e sterilă, asemenea fecioarelor „ne-bune” (Matei XXV, 3); iubirea fără sfințenie devine impură.

Un moment din vechiul „Rit Galiean” arată cum de ziua Nașterii Domnului, preotul în mijlocul credincioșilor se ruga și rostea: „Doamne Iisuse Hristoase, Tu care Te-ai născut din Fecioară, Prea Curată Maica Ta, pentru a noastră mîntuire, fă ca poporul Tău cel sfînt care se află de față să primească și el darul de a fi fecioară și mamă. Și credincioșii răspundeau: Amin. — Să fie feciorelnic, curat prin credința deplină întru Tine, recunoscînd în Tine pe Acela Care ești: Dumnezeu adevărat și Om adevărat. Și ei răspundeau: Amin. — Să fie mamă prin iubire poporul Tău cel drept credincios, încît să cuprîndă în inima lui lumea toată și să nască numai roduri de bine, de adevăr, de frumusețe. Să fie bun față de oameni, bun și față de animalele care au văzut astăzi pe Făcătorul culcat în iesle. Să iubească cerurile împodobite astăzi de îngeri și de steaua călăuzitoare. Să binecuvînteze pămîntul ospitalier care Ți-a dăruit o peșteră Ție Mîntuitorul nostru Iisus Hristos deoființă cu Tatăl și cu Duhul Sfînt, în vecii vecilor. Și credincioșii răspundeau toți: Amin.” — Așa să fie!

Mesajul Bobotezei

(Continuare din pag. 1)

Psalmistul David intruchipează metaforic ideea intensității acestui „strigăt”-mesaj; o plasticizează, afirmând: „Glasul Domnului a tunat... peste ape multe” (Ps. 28, 3). Adică, Dumnezeu ne trimite un mesaj puternic. Atât de solemn și de esențial străbate el în conștiințe, că se poate asemana tunetului din natură.

Desigur, fiind seamă că apa propriu-zisă constituie condiția fizică fără de care nu poate exista viața pămînteană, sau asemena acesteia, prin cuvîntul „ape” pot fi înțelese și apele râurilor și ale mărilor, ca și forțele de viață organică, adică toate aspectele biosferei. Dumnezeu „strigă peste” toate acestea, adică le stăpînește prin legi sădite în ele, dar și providențial, actual. Însă, după cum afirmam la început, El voințe să domine și viața sufletească a credincioșilor, să fie și „peste apele” vieții lor psihice, care de asemeni curg, au fluență specifică.

Tocmai de aceea, vizînd sufletele, textul cîntării continuă: „Veniți de luați duhul înțelepciunii”. Adică, veniți de primiți activ puterea de-a alege și urma voia lui Dumnezeu, de-a opta pentru ea. De-a o alege, dar și de-a o înțelege. Adică de a putea motiva alegerea; de a ști de ce e necesar să optăm pentru voia lui Dumnezeu; spre binele semenilor și — indirect — spre binele nostru.

Înțelepciunea și înțelegerea sînt complementare; se implică reciproc. Logic se încadrează mai bine în schema triadei: aleg; motivez de ce aleg (găsesc temeiuri);

de aceea aleg cu atât mai convins. Intr-adevăr, stihira (textul cîntării) și continuă deocamdată astfel: (luați) „duhul înțelegerii”.

Iar, fiindcă „începutul înțelepciunii (și al înțelegerii) este frica de Domnul” (Ps. 110, 10), „glasul Domnului strigă” în continuare: (luați) „duhul temerii de Dumnezeu”. Ca și celelalte „duri”, duhul temerii de Dumnezeu este un dar; un suflu dăruit: suflul — putere de a ne îndurera la gîndul că nu cumva nu am ajuns măsura morală necesară alegerii și înțelegerii voii lui Dumnezeu cu privire la noi. Suflul-putere ca, în credință și dragoste, să avem respectul-teamă față de Dumnezeu. Acest respect, care totodată este și teamă sau frică, însă în dragoste, constituie începutul înțelepciunii. Teama de a nu greși este începutul facerii binelui. Vedem, deci, că și „glasul Domnului strigă” triadic: (luați) „duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul temerii de Dumnezeu”, acesta din urmă fiind tocmai începutul unei trepte superioare a înțelepciunii.

Dar sfîrșitul înțelepciunii? „Sfîrșitul” înțelepciunii se află în dragostea de Dumnezeu și de semenii. Iar dragostea nu are sfîrșit.

„Veniți de luați toți duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul temerii de Dumnezeu”, care vin de la Hristos, prin Duhul Sfînt, Persoane nedespărțite de Persoana Tatălui. Acesta este conținutul glasului Domnului peste „apele” (mișcările) sufletului nostru. Veniți... Acesta este mesajul Bobotezei.

Sfîntul Arhidiacon Ștefan

(Continuare din pag. 1)

zeu” (I Petru 4, 7—11). Sf. Ioan, la fel, pune accentul pe slujire cînd îndeamnă să fie ajutat „fratele în nevoie” (I Ioan 3, 14—23). Toate acestea dau slujirii diaconesce o deosebită semnificație.

Sf. Arhidiacon Ștefan, despre care se vorbește în expunerea de față, plin de credință în Dumnezeu, este întiiul dintre cei șapte diaconi pe care Sfîntii Apostoli i-au așezat spre slujirea obștii. Numărîndu-se cel dintii dintre cei șapte, fiind adică arhidiacon, el a devenit și cel dintii martir al Bisericii creștine. În relatarea din Faptele Apostolilor (cap. 6 și 7) despre martirajul său, Sf. Ștefan este prezentat ca predicator și orator de seamă, cunosător profund al Vechiului Testament pe care îl comenta și îl înțelegea în sens mesianic. În cuvîntarea sa de apărare din fața sinedriului vorbește de istoria patriarhilor Avram, Isaac, Iacob, de cei doisprezece patriarhi care au urmat și de alte evenimente biblice petrecute în vremurile de odinioară (F. Ap. 7, 2—23). Explică rolul lui Moise, conducătorul poporului evreu, care a profetizat venirea în lume a lui Iisus Hristos, spunînd: „Prooroc ca mine vă va ridica Dumnezeu din frații voștri; de El să ascultați.” Exemplul Sf. Ștefan, ca și al diaconului Filip, care l-a învățat și l-a botezat pe famenul etiopian, pe drumul spre Gaza, dovedește că misiunea diaconilor nu se limita numai la slujirea la mese, ci îmbrățișa o arie mult mai largă. Ei participau direct și la răspîndirea cuvîntului Evangheliei. Desfășurau, de asemenea, activități de lucrare misionară. Sfîntul Ștefan, „plin de har și de putere” avea și darul minunilor. El „făcea semne și minuni mari în popor... și nimeni nu putea sta împotriva înțelepciunii și a duhului cu care el vorbea”.

Ascultînd învățătura spusă de el referitoare la Iisus Hristos, unii din sinagoga Libertinilor, a Cirenienilor, a Alexandrinilor și din Cilicia și Asia s-au tulburat de cele auzite și ducîndu-l în sinedriu l-au acuzat că aduce blasfemie la adresa templului și a Legii. În remarcabila sa cuvîntare istorică și teologică, în care se explică față de învinuirile ce i se aduceau, el prezintă o aspră dojenire pentru cei care au persecutat pe profeți și au ucis pe unii drepti ai Vechiului Testament, iar mai pe urmă chiar pe Iisus Hristos, profetizat de prooroci, în care ei nu cred. Întrerupt repetat în expunerea sa, Sf. Ștefan s-a arătat totuși plin de curaj. Autorul Faptelor Apostolilor relatează evenimentul cunoscut în tradiția locală ca atunci cînd vorbea, cei ce ședeau în sinedriu „au văzut fața lui ca o față de înger”. Fără judecată este scos afară din sinedriu și dus la porțile cetății a fost lapidat. În timp ce murea, repetă rugăciunea Mîntuitorului: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta” (F. Ap. 7, 60).

Cinstind martiriul său, Biserica creștină a înălțat, de timpuriu, pe acest loc de îngenucher și de adormire a Sf. Mucenic și Arhidiacon Ștefan, însemnat și prin prezența acolo a lui Saul din Tars, viitorul Sfînt Apostol Pavel, în a cărui custodie se afla îmbrăcămîntea mucenicului, o biserică. Această biserică, renovată de curînd, se află ca o mărturie peste veacuri, pe sprinceană unei coline ce se înalță la capătul Văii Iosafat, în fața Grădini Ghetsimani. De numele Sfîntului Ștefan se leagă și denumirea unei porți a cetății Ierusalimului: „Poarta Sfîntului Ștefan”, ea indicînd locul pe unde a fost scos mucenicul din cetate spre a fi lapidat.

Biserica Ortodoxă Română a cinstit și ea dintotdeauna memoria Sf. arhidiacon Ștefan. Ea are prilejul de a avea de la acest protomartir o relicvă de mare preț: palma mîinii sale drepte, care se păstrează cu deosebită cinstire în mănăstirea Neamț. La acestea adăugăm și faptul că mai multe biserici parohiale din țara noastră și un număr mare de credincioși și credincioase de la noi au ca patron pe Sfîntul Ștefan, prăznuit an de an în cea de-a treia zi de Crăciun.

Pr. prof. dr. Ioan G. Coman la aniversarea a 80 de ani de la naștere

În frumoasa toamnă a anului 1982, Institutul Teologic Universitar din București a întîmpinat, în strai de sărbătoare, aniversarea a 80 de ani de la nașterea unuia dintre cei mai de seamă reprezentanți ai săi, a P. C. pr. prof. dr. Ioan G. Coman.

Părintele profesor Ioan G. Coman s-a născut la 27 nov. 1902, în satul Dimbroca, com. Scurtești (azi com. Săgeata), jud. Buzău, din familia de patru băieți și două fete a bunilor creștini ortodocși Gheorghe Coman Ionescu și Anca Gheorghe Coman Ionescu.

După terminarea școlii primare în satul natal (1915), a urmat Seminarul teologic „Kesarie Episcopul” din Buzău (1915—1922), apoi cursurile Facultății de teologie din București, obținînd în decembrie 1926 titlul de licențiat în teologie, cu calificativul „magna cum laude”, pe baza tezei de licență: „Neofit, mitropolit al Artei.” Paralel cu studiile de teologie frecventează și cursurile Facultății de litere și filozofie, secția filologia clasică, obținînd în 1927 titlul de licențiat în litere și filozofie, avînd ca teză lucrarea „*Fericitul Augustin ca polemist în DE CIVITATE DEI*”. Între 1927—1932 își continuă studiile în Franța, obținînd în 1931 titlul de doctor în teologie, la Facultatea de teologie din Strasbourg, pe baza tezei intitulată „*L'Idée de la Némésis chez Eschyle*”. Reîntors în țară, susține, în februarie 1934, teza de doctorat la Facultatea de litere și filozofie din București, specialitatea limba și literatura elenă, avînd ca temă „*Titanul Prometheus. Cultul și elementele pre-hesiodice și hesiodice ale istoriei sale. Încercare asupra concepției elenilor despre originile civilizației în lumina istoriei lui Prometheus*”. În iunie 1938 susține și examenul de doctorat la Facultatea de teologie din București prin

lucrarea „*St. Grigorie de Nazianz despre Împăratul Iulian*”.

S-a căsătorit la 17 iunie 1939 cu Irina Vintilescu, fiica renumitului profesor de liturgică Pr. Petru Vintilescu de la Facultatea de teologie din București, iar în primăvara anului următor a fost hirotonit mai întii diacon, iar apoi la 31 martie 1940 preot.

În lunga și complexa sa activitate, octogenarul de astăzi a îndeplinit diferite funcții, dintre care amintim: funcționar la Administrația financiară a capitalei (1924); apoi la Curtea de Casație și Justiție (1924—1926); pedagog la Seminarul teologic „Central” din București (1926—1927); prefect de studii la Institutul teologic „Radu Vodă” din București (1934—1947); Secretar științific al Institutului Român de bizantinologie (1934—1940); Asistent universitar la Facultatea de litere și filozofie din București, catedra de limba și literatura elină (1936—1942) s.a. Din anul 1942 părintele profesor Ioan G. Coman își începe activitatea la Facultatea de teologie din București, mai întii în calitate de conferențiar pentru disciplina Patrologie, care de la 1 aprilie 1944 a fost ridicată la rangul de catedră, pe care sărbătoritul de astăzi a onorat-o pînă la 1 ian. 1970, cînd s-a pensionat.

Între 7 oct. 1954—1 ian. 1962, Părintele Profesor I. G. Coman a îndeplinit și funcția de rector al Institutului Teologic universitar din București.

Îndeplinindu-și cu simț de înaltă răspundere toate sarcinile pe care i le-a încredințat Biserica, P. C. Sa a contribuit, în mod hotărîtor, mai întii la definirea Patrologiei ca disciplină teologică, fiind astăzi socotit drept „creatorul Patristicii Ortodoxe Române”; mai apoi a sprijinit prin toate mijloacele ridicarea învățămîntului teologic la un înalt nivel de ținută academică. Activitatea didactică a emi-

nentului preot profesor a fost dublată de o prodigioasă muncă de cercetare, bazată pe vasta sa cultură clasică și patristică și concretizată în peste 150 de lucrări cu caracter teologic, patristic, ecumenic, de istoria religiilor, filologie și cultură clasică, recenzii, predici și cuvîntări la diferite ocazii, traduceri, reportaje, însumînd peste 5000 de pagini tipărite în acest domeniu și circa 1000 de pagini în manuscris. Să amintim astfel manualul de Patrologie (București, 1956), care în prezent se află sub tipar într-o a doua ediție, în trei volume. Iar ca o sinteză a studiilor privitoare la diferitele aspecte legate de perioada de început și de formare a culturii și civilizației românești, s-a impus volumul intitulat „*Scriitori bisericești din epoca străromână*” (București, 1979).

Pe lîngă activitatea sa didactică și științifică, părintele profesor Ioan G. Coman a fost vreme îndelungată unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai Bisericii noastre la diferite întruniri ecumenice, fiind socotit, pe drept cuvînt, unul dintre „ctitorii ecumenismului din România”. Sărbătoritul de astăzi a făcut cunoscută teologia românească pe diferite meridiane ale lumii, prin referate la multe întruniri interortodoxe și interconfesionale, prin prelegeri la diferite instituții de învățămînt teologic de peste hotare, prin conferințe etc.

Generațiile de teologi, dintre care s-au remarcat strălucii ierarhi și teologi de nădejde ai Bisericii noastre și la a căror formare eminentul preot profesor și-a adus contribuția sa hotărîtoare, își întîmpină marele dascăl la popasul său aniversar, cu rugăciunea ca Bunul Dumnezeu să-l dăruiască cu sănătate, sporite puteri de muncă și cu tradiționala urare de „LA MULȚI ȘI FERICIȚI ANI!”

Pr. Dr. Viorel Ioniță

Arhid. prof. dr. Ioan Zăgorean — septuagenar

În lungul șir de dascăli care au onorat catedrele de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, în răstimpul celor mai bine de 170 de ani de cînd el există, și-au înscris numele oameni dăruși trup și suflet misiunii lor. Între aceștia se numără și cel care pînă de curînd a fost titularul catedrei de Teologie Morală: P. C. arhid. prof. dr. Ioan Zăgorean. La activul său are nu mai puțin de 46 de ani de activitate didactică, ceea ce înseamnă tot atîtea serii de elevi și studenți pe care le-a pregătît.

Părintele profesor Ioan Zăgorean s-a născut în 24 decembrie 1912, la Blăjenii de Jos, jud. Bistrița-Năsăud, pe plaiurile de unde a venit la Sibiu un alt mare bărbat al Bisericii: mitropolitul Nicolae Bălan.

A urmat studiile liceale la liceul „Alexandru Odobescu” din Bistrița iar Teologia a studiat-o la Academia Teologică din Cluj, între 1929—1933. Rezultatele excepționale obținute în anii de studii i-au permis proaspătului absolvent să-și îndrepte pașii și gîndul spre noi împliniri în pregătirea sa teologică. Se înscrie la doctorat, la Facultatea de Teologie din Cernăuți și după promovarea examenelor regulamentare este promovat doctor în 1945.

A acumulat o bogată experiență didactică funcționînd mai bine de zece ani (între 1935—1946) în calitate de profesor la liceele din Turda, Năsăud, Arad, Brașov (Lic. „Andrei Șaguna”) și Cluj, unde a predat mai multe discipline cu caracter laic și teologic.

În baza acestei experiențe și a temeinicei sale pregătiri este numit, în 1946, profesor de Morală la Academia Teologică din Cluj, unde va funcționa pînă în 1952. Din 1952 și pînă în 1968 îl găsim profesor și director la Seminarul Teologic din Cluj. În 1968 își reia activitatea didactică universitară fiind numit profesor titular la catedra de Teologie Morală de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu. Aici a funcționat pînă la 1 octombrie 1982 cînd s-a pensionat.

Protopopul Ioan Piuaru

(Continuare din pag. a 5-a)

chisoare, cu condiția să nu mai slujească în parohie, ca să nu mai aibă prilejul de a vorbi împotriva unirii cu Roma. Cu această condiție i se acordă o subvenție de 30 creițari pe zi pentru toată viața. Dar odată ajuns acasă, el continuă a fi același luptător pentru ortodoxie, ceea ce l-a făcut pe episcopul Petru Pavel Aron să scrie generalului din Sibiu, în

Lunga sa carieră didactică a constituit un veritabil succes. Generațiile de tineri care l-au avut profesor au păstrat în suflet imaginea unui dascăl de vocație, înzestrat cu alese calități sufletești.

Fire dinamică, părintele prof. Ioan Zăgorean a fost mereu prezent și în diverse alte activități pe plan bisericesc. Dumnezeu l-a înzestrat cu o voce aleasă, ceea ce i-a permis să-și aducă aportul la înfrumusețarea cultului nostru ortodox. S-a remarcat, de asemenea, ca predicator, al cărui cuvînt rostit din amvon a impresionat adînc sufletele credincioșilor.

Ca rod al minții sale, au văzut lumina tiparului o serie de articole și studii de strictă actualitate în domeniul în care s-a specializat. Astfel amintim titluri ca: „Biserica și umanismul vremurilor noastre”, „Conceptul de dreptate socială în Teologia ortodoxă”, „Creștinismul și drepturile fundamentale ale omului”, „Hirotonirea femeilor în contextul actual al dialogului ecumenic”, „Opinii protestante cu privire la epicleza euharistică și la dezvoltarea acesteia în Liturghiile răsăritene”, „Ortodoxie și ecumenism”, etc.

Părintele profesor dr. Ioan Zăgorean este, de asemenea, autor al manualului de „Teologie Morală” pentru seminariile teologice și coautor al primelor două volume din „Teologia Morală” pentru uzul studenților institutelor teologice.

Pe plan ecumenic, s-a dovedit activ în cadrul conferințelor teologice interconfesionale și a întreținut permanent strînsă legătură de prietenie cu reprezentanții celorlalte confesiuni pe care i-a avut aproape atît la Cluj cit și la Sibiu.

În pragul celui de al 8-lea deceniu de viață, rugăm pe bunul Dumnezeu să-i hărăzească ani mulți cu pace și sănătate, spre a ne putea bucura noi și toată Biserica noastră de lumina gîndului său și de căldura și bunătatea inimii sale iubitoare.

D. A.

loul Mare, unde slujește ca preot pînă în 1782, cînd moare acolo, departe de satul natal.

Pe casa lui din Sadu, Academia Republicii Socialiste România a așezat o placă comemorativă, în memoria fiului său, cu inscripția: „În această casă s-a născut Dr. Ioan Piuaru-Molnar 1749—1815, fiul lui Ioan Piuaru (Popa Tunsu), remarcabilă personalitate a medicinei românești, pedagog și om de cultură, întemeietorul presei românești din Transilvania.”

NAȘTEREA DOMNULUI

— C A T E H E Z Ă —

Introducere. Ce frumuseți naturale ne întâmpină acum în decembrie? (Frumusețea zăpezii, pomii și arborii încărcăți cu zăpadă etc.). Dar tot în această lună ne bucură nespuse de mult și unele prilejuri bogate în înțeles de viață creștinească. Care sînt unele ca acestea? (Sărbătoarea Sf. Nicolae, Crăciunul). Ce prăznuim la Crăciun? (Nașterea Domnului). Ce cunoașteți în legătură cu Crăciunul? (?...)

Anunțarea. Ei, bine, în cateheza de astăzi vom zăbovi mai cu temei asupra nașterii după trup, în timp a Fiului lui Dumnezeu, a Domnului nostru Iisus Hristos.

Tratarea. Să ne amintim mai întâi faptul că, în urma neascultării poruncii dumnezeiești, strămoșii noștri, strămoșii neamului omenesc, Adam și Eva, au căzut în păcat. De aici, asupra lor s-au abatut multe necazuri și supărări, între care și moartea.

Păcatul săvîrșit de strămoșii Adam și Eva, păcatul strămoșesc avea să se transmită tuturor urmașilor acestor strămoși. Dar Dumnezeu, în atotbunătatea Sa, nu i-a lăsat pe primii oameni și pe urmașii lor fără nădejde în izbăvirea de sub povara păcatului. Sf. Scriptură arată că Părintele Ceresc le-a încredințat, dintru început, *vestea bună* că le va trimite, oarecînd, un *Mîntuitor*, zicînd: „*Dușmănie voi pune între tine și între femeie, între sămînța ta și sămînța ei; aceasta îți va zdrobi capul, iar tu îi vei înțepa călcîiul*” (Facerea 3, 15). Adică, printr-o luptă între bine și rău; *Cel bun*, născut din femeie, va „*zdrobi capul*” înșelătorului și-l va izbăvi pe om de sub povara păcatului strămoșesc.

Dar, printr-o vreme, Dumnezeu a trimis oameni aleși, prooroci, care, sub povața Duhului Sfînt, să țină mereu aprinsă nădejdea în venirea Mîntuitorului făgăduit de Părintele Ceresc în *protoevanghelul* (cea dintîi veste bună despre mîntuirea neamului omenesc) pe care l-am amintit mai înainte. Proorocii au arătat multe amănunte, privind venirea Lui. Unul din marii prooroci al Legii Vechi le-a descoperit oamenilor că Mîntuitorul se va naște dintr-o fecioară, scriînd: „*Îată Fecioara va lua în pîntece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel*”. (Ceea ce înseamnă: „Cu noi este Dumnezeu” Isaia 7, 14).

Un alt mare prooroc a arătat timpul cînd va veni Mîntuitorul. El va veni — zice proorocul — peste șaptezeci de săptămîni (care sînt hotărîtoare pentru poporul tău (poporul ales) și pentru cetatea cea sfîntă pînă ce fărădelegea va trece peste margini și se va pecetlui păcatul și se va ispăși nelegiuirea, pînă ce dreptatea cea veșnică va veni, vedea și proorocia se vor pecetlui și se va unge Sfîntul Sfinților” (Daniel 9, 24).

Tilcitorii cuvintelor Sf. Scripturi arată că proorocia s-a împlinit întrutotul, la sorocul proorocit.

Încă și locul unde se va naște Mîntuitorul a fost proorocit astfel: „*Și tu Betleem, Efrata, deși ești mai mic între mîile lui Iuda, din tine va ieși Stăpînitor peste Israel, iar obîrșia Lui este dintru început, din zilele veșniciei*” (Miheea 5, 1)..

Este vestită și *steaua magilor* (Nomeri 24, 17); și că *magii „îi vor aduce daruri... și prinoase”* (Ps. 71, 10); apoi *chemarea Lui din Egipt („Din Egipt am chemat pe fiul Meu” — Osea 11, 1)* etc.

Dar proorociile din Testamentul Vechi despre nașterea după trup a Mîntuitorului Iisus Hristos ni se arată în lumină deplină în Testamentul Nou. Citim astfel că îngerul Gavriil a fost trimis de Dumnezeu la Fecioara Maria în Nazaret, căreia i-a vestit că va naște fiu și îl va chema Iisus. „*Acesta va fi mare și Fiul Celui Preînalt se va chema*” (Luca 1, 31—32). În nedumerirea sa, Fecioara Maria a grăit către înger: „*Cum va fi aceasta, de vreme ce eu de bărbat nu știu? Și răspunzînd, îngerul i-a zis: Duhul Sfînt se va pogori peste tine și puterea Celui Preînalt te va umbră, pentru aceea și Sfîntul Care se va naște din tine, Fiul lui Dum-*

nezeu se va chema” (Luca 1, 34—35).

Și acum, iată cum ne înfățișează Sfînta Scriptură nașterea Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

„*În zilele acelea a ieșit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea. Această înscriere s-a făcut mai întîi pe cînd Quirinius ocîrmuia Siria.*

Și se duceau toți să se înscrie fiecare în cetatea sa. Și s-a suit și Iosif din Galilea din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David, care se numește Betleem, pentru că el era din casa și din neamul lui David, ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată.

Dar pe cînd erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască, și a născut pe Fiul Său Cel Unul Născut și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, căci nu era loc pentru ei, în casa de oaspeți.

Și în jînulul acela erau păstori; sînd pe cîmp și făcînd de strajă noaptea împrejurul turmei lor. Și iată îngerul Domnului a stătut lîngă ei și slava Domnului a strălucit împrejurul lor și ei s-au înfricoșat cu frică mare. Dar îngerul le-a zis: „Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; că vi s-a născut azi Mîntuitor, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și acesta va fi semnul: veți găsi un prunc înfășat, culcat în iesle.

Și deodată s-a văzut, împreună cu îngerul, mulțime de oaste cerească lăudînd pe Dumnezeu și zicînd: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bunăvoire!

Iar după ce îngerii au plecat de la ei, la cer, păstorii vorbeau unii către alții: „Să mergem dar pînă la Betleem, să vedem cuvîntul acesta ce s-a făcut și pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut. Și, grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc, culcat în iesle. Și văzîndu-l au vestit cuvîntul grăit lor despre Copil. Și toți ciți auzeau se minunau de cele spuse lor de către păstori. Iar Maria păstra toate aceste cuvinte, punîndu-le în inima sa.

Și s-au întors păstorii slăvind și lăudînd pe Dumnezeu pentru toate cîte auziseră și văzuseră, precum li se spusese” (Luca 2, 1—20).

Și mai citim în Sf. Scriptură: „*Iar dacă S-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod regele, iată magii de la Răsărit... luîndu-se după „steaua pe care o văzură”, (care acum) mergea înaintea lor, au ajuns la locul unde s-a născut Iisus. „Și intrînd în casă, au văzut Pruncul împreună cu Maria, mama Lui, și căzînd la pămînt, s-au închinat Lui; și deschizînd vistierile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămîie și smîrnă” (Matei 2, 1—11).*

(Intuiția și reproducerea). Rezumat și apreciere. Despre ce am vorbit în cateheza de azi? (Despre nașterea după trup

a Fiului lui Dumnezeu, a Domnului nostru Iisus Hristos). Cînd a fost vestită, mai întîi, venirea Lui în lumea noastră pămîntească? (Îndată după căderea protopărinților Adam și Eva în păcat). De către cine? (De către însuși Dumnezeu). Din ce indemn a făcut El aceasta? (Din iubirea Sa nemărginită către om). Mai apoi, în curgerea vremii, prin cine a grijit Dumnezeu, să fie păstrată și întărită nădejdea oamenilor în venirea Mîntuitorului? (Prin proorocii Testamentului Vechi). Ce au vestit unii din prooroci? (Că Mîntuitorul se va naște dintr-o fecioară; au arătat timpul și locul cînd și unde se va naște El, ca și unele semne legate de nașterea Lui).

Unde s-a născut Mîntuitorul nostru Iisus Hristos? (În Betleemul Iudeii). În ce împrejurări s-a născut El? (S-a născut într-un staul al necuvîntătoarelor și a fost culcat în ieslele acestora). Ce învățăm din aceasta? (Că Fiul lui Dumnezeu s-a născut întru smerenie, în simplitate; că a venit în lume pentru toți pămîntenii). Din ce mai înțelegem acest lucru? (Și din aceea că primii închinători au fost păstorii din împrejurimi). De cine a mai fost întîmpinat Iisus îndată după nașterea Sa? (De îngerii, cu cîntarea: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bunăvoire”). Deci, cu ce menire a venit Mîntuitorul Iisus Hristos în lumea noastră? (Să aducă pace și bunăvoire între oameni).

Asocierea. Cînd s-a făcut în mod de tot lămurit vestirea nașterii Mîntuitorului Iisus Hristos? (Cînd Dumnezeu l-a trimis pe îngerul Gavriil la Fecioara Maria). Ce i-a grăit el Mariei? („Că va naște fiu... etc). Al cui fiu se va naște din ea? (Al lui Dumnezeu). În ce fel a primit Fecioara vestea adusă de îngerul Gavriil? (Cu teamă). Și cum i-a risipit îngerul teama? („Duhul Sfînt... etc.). Prin a cui putere avea deci să se intruzeze Fiul lui Dumnezeu? (Prin puterea Duhului Sfînt). Ce fel de naștere s-a dovedit a fi aceasta? (...?). Nașterea mai presus de fire, supranaturală. Deci, întemeindu-se pe cele arătate mai sus, Sf. Biserica ne învață să mărturisim acest adevăr, zicînd:

Generalizarea. *Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos... „pentru noi oamenii și pentru a noastră mîntuire s-a pogorit din cer și s-a intrupat de la Duhul Sfînt și din Fecioara Maria și s-a făcut om”.* (Simbolul Credinței).

Încheierea. Cînd prăznuim sărbătoarea Nașterii Domnului? (La Crăciun, la 25 decembrie din fiecare an). În ce fel se cade să ne pregătim, din bună vreme, în vederea acestui mare praznic creștinesc? (Prin postire, prin Spovedanie și Împărtășanie etc.). Și încă prin vreo altă cale... (Învățînd și cîntînd colinde creștinești și strămoșești). Ce colinde cunoașteți? (...?) Să încheiem cateheza de azi cîntînd o colindă cunoscută de noi toți.

Pr. prof. D. Călugăr

Despre Precinstirea Maicii Domnului

(Continuare din pag. a 4-a)

mamei sale. Oare numai Iisus Hristos ar putea face aceasta?

1. *Ce spune Sfînta Scriptură despre Precinstirea Maicii Domnului?*

Mai întîi că în Vechiul Testament ea a fost prevestită de mulți prooroci ca „fecioara care va avea în pîntece și va naște fiu...” (Isaia VII, 14) — proorocie re-luată și de Sf. Evanghelist Matei care și atestă împlinirea ei (Matei I, 23); că însuși îngerul buneivestiri închinîndu-i-se, a numit-o „plină de har” și „binecuvîntată între femei” (Luca I, 28—29); că Sfînta Elisabeta, mama Sfîntului Ioan Botezătorul, a numit-o și ea „binecuvîntată între femei” și „maica Domnului meu” (Luca I, 40—43); că o femeie din popor a fericit-o pentru că a fost „pîntecele care a purtat și pieptul la care a supt” Iisus — fericire la care și El a consimțit zicînd „așa este” (Luca XI, 27—28); că, în sfîrșit, ea însăși, sub inspirația Duhului Sfînt, a mărturisit, în fața Elisabetei, „de acum mă vor fericii (=cinstii) toate neamurile, că mi-a făcut mie mărire Cel puternic...” (Luca I, 48—49).

Cei ce pretind că primesc și cred numai ceea ce spune Scriptura, de ce lapadă tocmai acest cuvînt al Scripturii? În schimb, aceștia găsesc destule texte pe care, greșit înțelegîndu-le, le socotesc ca temei spre a nu da o cinstire deosebită Maicii Domnului. Un astfel de text este cel de la Matei XII, 46—50 — despre frații lui Iisus, și cel de la Matei XIII, 55—56, în care Sfîntul Evanghelist redă gîndurile și cuvintele maimarilor de la templu, în fața minunilor lui Iisus. Dar, oare noi, creștinii, tot așa trebuie să gîndim ca aceștia?

2. *Cine sînt, de fapt, aceștia așa zîși „frați” și „surori” ai Domnului?*

Nici decum frați și surori în înțelesul trupesc al cuvintelor. Aducerea lor în discuție urmărește de fapt, ceea ce urmărea și ereticul Nestorie, adică să facă din Sfînta Fecioară Maria o femeie ca toate celelalte, avînd și alți copii și care, deci, nu merită să fie cinstită în mod deosebit.

Cuvintele de la Matei XII nu spun nimic altceva decît că, pe lîngă înrudirea trupească cu Maica Sa, pe care nicidecum nu o defăimează, mai există și înrudirea sufletească cu Iisus, la îndemîna tuturor celor ce împlinesc cu dragoste poruncile Lui. Așa zîși frații și surori sînt, de fapt, rudeniile apropiate și, îndeosebi, veri — pare-se de gradul al doilea. Aceștia, deși li se spune *frați* în același înțeles (caracteristic în orient) în care Avram și Lot sînt numiți *frați*, deși, se știe, erau unchiu și nepot (Facere XI, 27; XIII, 8), nu sînt niciodată numiți fiii Sfîntei Fecioare Maria, ceea ce exclude din capul locului descendența lor din ea și deci, frăția după trup cu Iisus. Nici apelativul *femeie* (Ioan II, 4 — la nunta din Cana Galileei, și Ioan 19, 26 — cuvintele lui

Iisus pe cruce) nu înseamnă dispreț sau nesocotire a maicii Sale din partea lui Iisus, cum li se pare unora, ci numai designarea genului, a sexului, așa cum Apostolii sînt numiți „bărbați galileeni”. Mai mult decît alte întîmplări, cuvintele lui Iisus pe cruce, prin care încredințează pe maica Sa ucenicului Său iubit Ioan, atestă și grija, respectul și dragostea Sa față de aceea care L-a născut, dar și faptul că, dacă ar fi avut și alți copii, Iisus n-ar fi recurs la serviciile ucenicului, oricît ar fi fost el de iubit. Ne amintim că Iisus a osîndit cu asprime practica iudeilor de aocoli porunca a cincea dumnezeiască cu privire la cinstirea părinților, cu motivarea dăruirii în așa numitul „corban” (Matei XV, 39; Marcu VII, 7—13). E o insultă la adresa lui Iisus să se spună că El n-a adus cinstirea cuvenită maicii Sale!

3. *Care este rolul Maicii Domnului în opera de mîntuire a neamului omenesc?*

Dacă unii creștini resping Precinstirea Maicii Domnului, pe motivul că aceasta ar împuțina cinstirea, mai bine zis adorarea, cuvenită Mîntuitorului Iisus Hristos, ca singurul mijlocitor și mîntuitor, alții, dimpotrivă, par să o înalte într-o poziție care ar face-o „împreună mîntuitoare” cu Iisus. Dar chiar după părerea unui teolog apusean, promotor al ecumenismului „a restitui Maicii Domnului locul ei la punctul de întîlnire dintre Vechiul și Noul Testament, dintre divin și uman, înseamnă a îndepărta afirmația că ea n-ar fi avut nevoie de a fi mîntuită de Hristos... înseamnă a-i atribui un Har cu totul deosebit care este în întregime produs de apropierea Cuvîntului, a-i atribui un Har care nu are alt sens decît de a pregăti această venire pregătînd-o pe dînsa să-l primească. Fecioara, deci, participă la Intrupare și nu la mîntuirea propriu-zisă” (subl. n. s.).

4. Creștinii dreptcredincioși cinstesc pe Maica Domnului așa cum i-a învățat Biserica de veacuri, nu așezînd-o în locul lui Iisus sau pe același plan cu El, ci ca pe aceea prin care ne-a venit mîntuirea. O cinstesc mai mult decît pe toți sfinții, care și ei mijlocesc prin rugăciunile lor către Dumnezeu pentru noi, ca unii ce sînt prietenii lui Iisus (Ioan XV, 4), prietenii Mirelei cerească (Ioan III, 29), mai mult decît pe Hieronim și Serafimi, ca pe aceea pe care proorocul și psalmistul a văzut-o ca o împărăteasă stînd la locul de ciste „de-a dreapta îmbrăcată în haină aurită și prea înfrumusețată” (Psalm 44, 11).

Frumoasă și adînc umană este Precinstirea Maicii Domnului! Plină de semnificație este rînduiala veche a Bisericii de a serba, a doua zi după Nașterea Domnului, *Soborul Maicii Domnului* — adunarea credincioșilor spre a cinsti pe mijlocitoarea mîntuirii neamului omenesc!

SEMNALĂM... SEMNALĂM... SEMNALĂM... SEMNALĂM... SEMNALĂM... SEMNALĂM...

La Geneva a apărut, în limba engleză, volumul JESUS CHRIST THE LIFE OF THE WORLD (Iisus Hristos — Viața lumii), editat de Prof. Pr. Ion Bria, în editura Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Printre autori se remarcă, în afară de două studii ale Prof. I. Bria și alte contribuții românești: Î. P. S. Mitropolit Antonie al Ardealului cu articolul „Domnul — de viață făcătorul”, Prof. Pr. D. Stăniloae, cu art.: „Sensul creștin al responsabilității”, Arhim. B. V. Anania, cu art.: „Viața ca scop”, Dr. Dan Ilie Ciobotăcu cu art.: „Mai multă viață”. Alți autori mai sînt: Prof. John S. Romanides, Prof. B. Bobrinsky, Mitropolitul Paulos Mar Gregorios, Mitropolitul Emiliano de Silibria s. a. Prefața e semnată de Philip A. Potter, secretar general al Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Volumul, de 120 p., este o contribuție ortodoxă la tema Adunării Generale a C. E. B. ce va avea loc la Vancouver în iulie 1983.

„Revista de Filosofie”, București, tomul XXIX, 5, 1982, publică la rubrica INEDITE (p. 498—502) un fragment din manuscrisul „Istoria Filosofică”, a Arhimandritului Eufrosin Poteca, fost, între 1825—1828, profesor la școala de la Sfîntul Sava întemeiată de Gheorghe Lazăr (ms. 1173 se află la Biblioteca Academiei R. S. R.).

Semnalăm în revista „Anale de Istorie”, București, anul XXVIII, 5, 1982, sub genericul „Critică și bibliografie” recenzia lucrării „unui prelat transilvănean din secolul al XVIII-lea”: GESTA SANCTI NICETA VETERIS DACIAE EPISCOPI (Faptele Sfîntului Niceta episcop al vechii Dacii), Claudiopol (Cluj) 1750, VI+76 p. Autoarea foarte cuprinzătoare recenzii, Ana-Maria Coman, o însoțește de informații și considerații personale extrem de interesante cu privire la Niceta și

la „continuitatea de necontestat a populației autohtone Daco-Getice pe meleagurile strămoșești și după retragerea autorităților romane” (p. 139). Din bogatele referințe românești la Sf. Niceta, lipsește însă teza de doctorat a Pr. Dr. Ștefan Alexe: *Sfîntul Niceta de Remesiana și ecumenicitatea Patristică din secolele IV și V*, teză de doctorat, București, 1969, în extras și în rev. „Studii Teologice” XXI (1969) nr. 7—8. La pag. 137, nota 4, citează Vasile Anania, în loc de Valeriu Anania.

În „Revista de istorie și teorie literară”, tomul 31, nr. 3, 1982, (p. 290—319), la rubrica „Texte și Documente”, Andrei Nestorescu publică și prezintă o importantă scriere de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, intitulată „STIHURILE ASUPRA PREASFÎNȚITULUI PAPA AL SLĂVITULUI RÎM”, scriere din aceeași categorie cu „*Plîngerea Sfîntei Mănăstiri a Silvașului*”. Stihurile numără 2060 de versuri. E o scriere teologică de apărare a ortodoxiei, după 1700, de respingere a primatului și a altor dogme catolice și, mai mult decît atât, „o mărturie în plus, pînă acum neinvocată, a luptei românilor pentru păstrarea ființei proprii, împotriva desnaționalizării prin catolicizare urmărită de stăpînirea habsburgică” (p. 291). Alcătuită din versuri în care interesul cade mai mult pe conținut și pe exactitatea doctrinară, decît pe efectul literar, cronica nu e totuși lipsită de imagini și comparații care o fac și azi interesantă și frumoasă. Și utilă.

AMERICAN ROMANIAN REVIEW care apare la Cleveland, Ohio, editată de Theodore Andrica, dedică vol. VI, nr. 3, 1982 lui Dimitrie Gusti. Alte articole, în limba engleză, despre: „*Palia*” de la Orăștie, *Relațiile diplomatice dintre România și S.U.A.*, Aron Cotruș, *Dacii în formarea poporului român* (de Dinu C. Giurescu) ș. a.

A. L. P.

ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI

Întrunirea forurilor de conducere
ale Bisericii Ortodoxe RomâneConsiliul Național Bisericesc și Adunarea
Națională Bisericească

● În zilele de 4 și 5 decembrie 1982 au avut loc la Palatul patriarhal din București sesiunile anuale ordinare ale Consiliului Național Bisericesc și Adunării Naționale Bisericești. Au fost prezentate, cu acest prilej, rapoartele sectoarelor de activitate din Administrația patriarhală, de către P.C. Consilieri patriarhali. Lucrările au fost prezidate de către P.F. Patriarh Iustin.

Sfântul Sinod

● Luni, după-amiază, 6 decembrie 1982, a avut loc ultima sesiune a lucrărilor Sfântului Sinod pe anul 1982. În afara lucrărilor curente, Sfântul Sinod a aprobat textul Pastoraliei ce va fi trimisă credincioșilor la Duminica Ortodoxiei, a stabilit data Paștilor pentru anul 1984, a fixat temele conferințelor preoțești pentru anul 1983.

Din agenda
Prea Fericitului Părinte
IUSTIN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

● Luni, 4 octombrie, P.F. Patriarh Iustin a primit pe Hans Ernst Chmocker, secretar al CICARWS pentru Europa, din cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor și secretar pentru finanțe în cadrul Conferinței Bisericilor Europene.

● Marți, 5 octombrie, P.F. Patriarh Iustin a primit un grup de participanți la Colocviul „Programul Bisericilor despre drepturile omului pentru aplicarea Actului final de la Helsinki”, din cadrul Conferinței Bisericilor Europene, care s-a ținut la Institutul Teologic din București, între 3—8 octombrie 1982, grup format din următoarele persoane: Dr. David Russel (Marea Britanie), moderatorul Colocviului; Okr Christa Leweh (R. D. Germană), moderator al Comitetului de lucru; Dr. Belle Miller Mc.Master (S.U.A.), vicemoderator al Comitetului de lucru al Colocviului; Episcop Laszlo Kurti (Ungaria), vicemoderator al Colocviului; Dr. Glen G. Williams, secretar general al Conferinței Bisericilor Europene de la Geneva; Dr. Theo Tscuy (Marea Britanie), Secretarul programului despre drepturile omului.

● Miercuri, 6 octombrie, P.F. Patriarh Iustin a primit pe Gunar Stalsett, reprezentantul Societății biblice din Norvegia.

— P.F. Patriarh Iustin a avut o întrevedere cu Elliot Abrams — asistentul secretarului de stat al S.U.A. La primire a fost de față David Funderburk, ambasadorul S.U.A. la București, împreună cu unul din consilierii ambasadei. La convorbiri au luat parte: Eminența Sa Dr. Moses Rosen, șef rabinul Cultului mozaic din țara noastră; dr. László Popp, episcop al Bisericii reformate, Oradea; Corneliu Mara, Președintele Uniunii Cultului Baptist din țara noastră; d-l Regep Salih, imamul geamiei musulmane din București. Au mai luat parte: Îl. PP. SS. Mitropoliți Teoctist al Moldovei și Sucevei și Nestor al Olteniei, P.S. Episcop-vicar Vasile Tîrgovișteanul și P. Cuv. arhim. Nifon Mihăiță.

După discuțiile care au avut loc, P.F. Patriarh a oferit în cinstea oaspeților cina la Palatul patriarhal din București.

● Vineri, 8 octombrie, P.F. Patriarh Iustin a primit pe Peter Henn și pe Wolfgang Henn, reprezentanți ai firmei de mașini tipografice „Brüder Henn” din Viena — Austria.

— P.F. Patriarh Iustin a primit pe Dr. Duncan Shaw, profesor la Facultatea de teologie presbiteriană din cadrul Universității din Edinburg — Scoția.

SEMNALĂM... SEMNALĂM... SEMNALĂM...

„GÎNDIRE ȘI ARTA” este revista editată de Arhim. Felix Dubneac din cadrul Arhiepiscopiei Misionare Ortodoxe Române din Detroit, U.S.A. foarte bogată în conținut, în cea mai mare parte în limba română, sosit la noi nr. 5, anul IV, 1982. Ea se înscrie pe linia lucrării de informare, de spiritualitate și de cultură românească în America, desfășurată de *Credința*, organul Arhiepiscopiei, și de *Comuniunea Românească*, editată de D-1 George Alexe.

Am primit numerele 2-3-4 ale revistei „Semănătorul”, buletinul vicariatului ortodox român din Banatul iugoslav, Virșet. Conțin pagini frumoase, instructive pentru credincioși și pentru preoți. În nr. 2/1982 semnalează alegerea și instalarea noului Mitropolit al Ardealului Dr. Antonie Plămădeală. Prezentare grafică plăcută, culori diferite de la un număr la altul.

Ieromonah Ioanichie Bălan: *Vetre de Sihăstrie românească*. Secolele IV—XX, București, 1982, 575 p. După *Patericul românesc*, părintele Ioanichie Bălan de la Mănăstirea Bistrița din județul Neamț ne dă această nouă carte, rod al unor cercetări migăloase, care împlinesc un real gol în catagrafia așezămintelor noastre monahale. P.C. Sa le-a identificat, le-a descris, le-a dotat cu minimum-ul absolut necesar de informație istorică și acum predă tezaurul memoriei scrise a vieții spirituale și culturale românești sigură, de acum încolo, amintirea lor nu se va mai pierde.

A. L. P.

ȘTIRI DIN MITROPOLIA ARDEALULUI

SIBIU

La Centrul arhiepiscopesc Sibiu, noua Adunare eparhială a fost convocată de I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului pentru Duminică, 14 noiembrie 1982.

Programul a început în dimineața acelei zile în capela mitropolită, unde s-a săvârșit Sf. Liturghie, iar la sfârșit îndătinat Te-Deum.

La priceastă, I.P.S. Mitropolit Antonie a explicat participanților —deputați eparhiali, invitați, studenți teologi etc. — pericopa evanghelică cu parabola Samaritanului milostiv.

În Aula Institutului Teologic Universitar din Sibiu, după constituirea Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului, au avut loc lucrările propriu-zise ale acestui organism bisericesc, care au fost deschise printr-o amplă cuvîntare rostită de I.P.S. Mitropolit Antonie. Înalt Prea Sfinția Sa a felicitat pe membrii Adunării eparhiale și pe cei aleși în organismele sale, amintind apoi alegerile de deputați în organele locale ale puterii și administrației de stat din 21 noiembrie 1982, precum și contextul în care se desfășoară lucrările, de avînt creator al poporului nostru și de puternică lucrare pentru apărarea păcii, profund amenințată de nesăbuita cursă a înarmărilor din acești ultimi ani.

Subliniind că toți fiii Bisericii Ortodoxe Române, cler și credincioși deopotrivă, fac parte activă din rîndurile celor ce apără pacea, Înalt Prea Sfinția Sa s-a referit apoi la activitatea din Arhiepiscopia Sibiului, la toate nivelurile, în cursul anului 1982, activitate care s-a desfășurat în mod creator și constructiv, în spiritul legislației noastre bisericești și cu respectarea legilor țării, accent punîndu-se mereu pe întărirea unității noastre de credință.

În continuare au fost aduse în atenție o seamă de aniversări și comemorări sărbătorite în acest an în Arhiepiscopie: Mitropolitul Nicolae Bălan, Avram Iancu, V. Pârvan ș.a., specificîndu-se totodată unele inițiative și o seamă de pași înainte făcuți în mai multe compartimente din cadrul Arhiepiscopiei.

S-a trecut apoi la prezentarea rapoartelor și anume: Raportul Secției bisericești, în care s-au evidențiat cercetările de teren ale Ierarhilor noștri, activitatea peste hotare a I.P.S. Mitropolit Antonie, lucrarea parohială în Arhiepiscopie, mișcările de personal în 1982, F. C. M. ș.a.

Raportul Secției culturale, în care s-a scos în lumină învățămîntul teologic, cu sublinierea activității Institutului Teologic Universitar din Sibiu, conferințele preoțești, activitatea editorială din anul 1982, lucrarea predicatorială și social-obștească a preoților etc.

Raportul Secției economice, în care s-a adus în atenție execuția bugetară pe anul 1981, activitatea economică financiară pe perioada 1 ianuarie—30 septembrie 1982, cu reliefaarea activității de la tipografia eparhială, atelierul de luminări, reparațiile de biserici și case parohiale în acest an, lucrările de pictare a unor biserici, controlul financiar intern, activitatea serviciului tehnic etc.

Subliniind unele aspecte din rapoarte și evidențînd altele noi de pe teren, în continuare au luat cuvîntul mai mulți deputați eparhiali.

În încheierea lucrărilor, a luat cuvîntul I.P.S. Mitropolit Antonie, care a mulțumit deputaților eparhiali pentru participarea activă la dezbaterile Adunării eparhiale, celor ce au lucrat cu conștiinciozitate la Centrul eparhial, protopopiate și parohii, precum și factorilor superiori bisericești și de stat care au stat în ajutor în activitatea Arhiepiscopiei și în anul 1982.

Înalt Prea Sfinția Sa a enunțat totodată cîteva principii directoare pentru lucrarea viitoare a Arhiepiscopiei Sibiului.

ALBA IULIA

● În 10 octombrie, P.S. Episcop Emilian a săvârșit slujba binecuvîntării din parohia Sărmaș, protopopiatul Luduș. În timpul Sfintei Liturghii arhieresti, P.S. Sa a hirotonit întru diacon pe candidatul la preoție Iosif Augustin Marcu și întru preot pe C. diacon Virgil Balea. Ca răsplătă a eforturilor făcute Prea Sfinția Sa a aprobat acordarea gramatelor Episcopale P.C. preot paroh, Consiliului parohial și Comitetului parohial.

● Dîndu-se urmare îndrumărilor Sf. Sinod, pentru o activitate pastorală mai rodnică, s-au reluat cursurile de îndrumare misionară cu protopopii și preoții misionari din Eparhia Alba Iulia. Pe perioada 1—5 noiembrie 1982 s-au ținut astfel de cursuri sub îndrumarea P.S. Episcop Emilian și cu concursul unor profesori de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu.

● În 7 noiembrie P.S. Episcop Emilian a săvârșit slujba binecuvîntării bisericii din parohia Reghin I și Sf. Liturghie arhierescă, hirotonind întru preot pe C. Diacon Liviu Vilcea pentru parohia Rădești, prot. Aiud și întru diacon pe candidatul Valer Doroftei. Au fost prezenți reprezentanții confesiunilor romano-catolică, evanghelică și unitariană din localitate.

La încheierea Sf. Liturghii, în semn de prețuire pentru munca depusă, P.S. Sa a hirotonit întru Iconom-Stavrofor pe P.C. Pr. Nicolae Dincă, oferindu-i și o Gramată episcopală, apoi Gramate episcopale au fost oferite cîntărețului, membrilor Consiliului parohial și Comitetului parohial, precum și Coralei care a dat răspunsurile la Sf. Liturghie.

ORADEA

● Duminică, 24 octombrie 1982, P.S. Episcop Vasile a săvârșit slujba de sfințire a bisericii din filia Cean, aparținătoare de parohia Blaja, prot. Carei.

● Duminică, 31 octombrie 1982, ierarhul a făcut vizitații canonice, pentru întărirea dreptei credințe, în parohiile Batăr și Tăut, prot. Oradea, săvîrșind în prima Sf. Liturghie, iar în cea de a doua vecernia.

● Expirînd mandatul vechii Adunări eparhiale, în 7 octombrie 1982 au avut loc alegerile pentru noile Adunări eparhiale de pe tot cuprinsul Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române.

SFÎNȚIRE DE BISERICĂ

● Actuala biserică din Micfalău, prot. Sf. Gheorghe, urmașa altora mai vechi dispărute, datorită vitregiei vremurilor, a împlinit în această toamnă 100 de ani.

Reparată capital și îmbrăcată în haina picturală cu ajutorul Centrului arhiepiscopesc Sibiu și grija C. pr. N. Goja și contribuția credincioșilor din această parohie, biserică a fost sfințită de I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, Duminică, 28 noiembrie 1982.

DESCHIDEREA FESTIVĂ
A NOULUI AN UNIVERSITAR
1982/1983

În data de 15 septembrie 1982 au reînceput cursurile la Institutul Teologic Universitar din Sibiu. Potrivit datinei creștine, profesorii și studenții au marcat acest început printr-un serviciu religios, în capela Institutului, după care a urmat sfințirea sălilor de curs.

Deschiderea festivă a cursurilor, prilej de reîntîlnire a studenților cu ierarhii de care aparțin, a avut loc în data de 26 noiembrie 1982. Au participat: I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, P.S. Episcop Emilian al Alba Iuliei, P.S. Episcop Vasile al Oradei, P.S. Lucian Făgărășanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, P.S. Timotei Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului, P.S. Iustinian Maramureșanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și P.S. Gherasim Hunedoreanul, Arhieru-vicar al Episcopiei Aradului, Ienopolei și Hălmeagului.

Din partea Institutului Teologic Protestant din localitate a participat D-1 vicar și prorector Cristoph Klein.

Alături de profesorii în funcție au fost de față și profesorii pensionari, ca și alți oaspeți și invitați.

Festivitatea a debutat prin cuvîntul rectorului Institutului Arhid. prof. C. Voicu, care a făcut un bilanț al împlinirilor din anul universitar trecut sub raport instructiv-educativ, patriotic-cetățesc și administrativ și a arătat jaloarele activității din noul an. P.C. Sa a omagiat apoi călduros personalitatea P.C. pr. prof. dr. Grigorie Marcu și P.C. Arhid. Ioan Zăgreaan — doi dintre dascălii venerabili ai Institutului nostru care împlinind vîrsta de 70 de ani s-au retras la pensie. În același cadru au fost sărbătorii și P.C. pr. prof. dr. Sofron Vlad și P.C. pr. prof. dr. Nicolae Neaga, la împlinirea vîrstei de 80 de ani. Cuvînte de omagiere au fost adresate și celorlalți P.P.C.C. pr. prof. pensionari: dr. Nicolae Terchilă, dr. Teodor Bodogae, dr. Dumitru Călugăr și Gh. Șoima.

Au urmat apoi cuvîntările ierarhilor prezenți, încadrate de bucăți corale executate de corul studenților. Astfel au vorbit: P.S. Episcop Emilian, P.S. Episcop Vasile, P.S. Episcop Timotei, P.S. Episcop Iustinian. În final I.P.S. Mitropolit Antonie a prezentat prelegerea festivă: „Preotul în fața lui Hristos, în fața propriei conștiințe și în fața lumii.” Participanții au avut prilejul de a asculta o magistrală expunere despre locul și rostul preotului în viața Bisericii și a societății. I.P.S. Sa a încheiat exprimînd acest deciderat: „Am de gînd ca împreună cu corpul profesoral să dau învățămîntului teologic de la noi un nou impuls spre calitate.”

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Lucian Făgărășanul, Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Lector Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehno-redactor: Diac. Ezechil Oancea.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.